NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order Secy
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
SEP 14 1977
NEWSPAPER SECTION
SERIALS JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ✪ Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.

Tellimishinnad Kanadas: 1. a. $22.00, 6 k. $12.00, 3 k. $8.00. USA-sse: 1 a. $23, 6 k. 12.50, 3 k. $8.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $26.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00.

Kiri- ja lennuposti lisa: Kanadas ja USA-s: 1 a. $11.50, 6 k. $5.75. Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75. Üksiknumber .40¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ✪ Tel. 466-0951

— ☆ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ☆ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 35 (1438) 1977 REEDEL, 2. SEPTEMBRIL — FRIDAY, SEPTEMBER 2 XXVIII aastakäik

„EESTI SÕJAMEHED ON EESTI UHKUS JA AU"

Eesti sõjamehed veetsid möödunud nädalalõpul kaks meeltülendavat päeva Seedrioru kaunis looduses. Laupäevahommikune tihe vihm Torontos vähendas vähesel määral osavõttu, kuid seda ilusamaks muutus ilm päeleja, kui ka terve rida tervitajaid, kelle sõnavõtud venisid sageli kõnedeks, rõhutasid vajadust ridade koondamiseks ja nõudsid meie vabadusvõitluse tõhustamist. Eriti terava kriitika osaliseks said need, kes külastavad N. Eestit ja kipuvad vägisi pagulasorganisatsioonide juhtkonda. Motoks kujunes — eesti sõjamehed on Eesti uhkus ja au.

Päevade eeskavaline osa algas laupäeval kell 16.00 paraadiga, mida juhatas leitnant A. Kukk ja millest võtsid osa Hamiltoni, Toronto võitlejad, Läti ja Leedu võitlejate esindus ja USA-st Detroidist R. Tralla eestvõtel kohale saabunud USA vabadusvõitlejate meeskond. Paraadi võtsid vastu aupeakonsul I. Heinsoo ja koltn. A. Tomander, kes ütles, et vajame sõjamehelikku mehemeelt rohkem kui kunagi varem ja Jumala abiga saame üle kõigist raskustest.

Ülemaailmse võitlejate keskuse poolt dekoreeriti esmakordselt Kanada võitlejaid keskuse teeneteristidega. Tehti teatavaks, et **2-se kõrgema järgu aumärgid said Toronto ühingu auliige aupeakonsul I. Heinsoo ja kaua-aegne Toronto ühingu endine esimees M. Randla. Teeneteristid said veel Hamiltoni ühingu esimees A. Jurs, Montreali ühingu auliige E. Udus-te ja H. Teder.**

(Kõik ei olnud kohal.)

Pikema vaimuliku kõne pidas õp. O. Gnadenteich, kes on ka ise endine eesti armee leitnant. Õpetaja märkis oma kõnes, et meie rahva pärisosa asub kodumaal raskes orjuses ja võõra vägivalla all. Kuid terror ja vägivald ei ole kestnud kunagi igavesti. Ta avaldas lootust, et meie võitlejad kannavad edasi vabaduse vaimu, seni kui koidab eesti rahvale uus priiuse hommik. Meie vabadusvõitlusel on kolm tähtsat elementi: Jumal, rahvas ja maa. Meie ei ole vallutajad, vaid oleme ainult oma isademaa vabadusvõitlejad, märkis õpetaja. USA võitlejate liidu esindajana R. Tralla asetas pärja Seedrioru vabadussambale.

Aktuse avakõne pidas Ü.E.V.K. esimees A. Jurs,

kes märkis muhulgas: „Meid eesti sõjamehi ühendab meie kodumaal antud sõdurivanne. Selle vande täitmiseks võitlesime oma kodupinna eest. Teises Maailmasõjas ja kandsime suuri ohvreid ja talusime kannatusi. Meie olukord on muutunud päremuse suunas. Meie ei ole enam üksi. Iga sõjalise juhi eesmärgiks on kanda võitlust oma vaenlase pakorterisse ja A. Solzhenitsõni, Sahharovi jt. arvukate vene vabadusvõitlejatega oleme kannud võitluse vastase närvikeskustesse. Lõpetas sõdurilaulu sõnadega: truuks jääme viimse veretilgani."

Selle järele Liidia Tori deklameeris oma luuletuse usust, armastusest ja võitlus vaimust.

Pensionäride Klubi korraldas kahe bussiga väljasõidu Simcoe järve kaldale. Ees, keskel esimees pr. Terts, paremal — juhatusliige hr. Saarni abikaasaga. (Lähemalt lk. 4)
Foto — J. Säägi

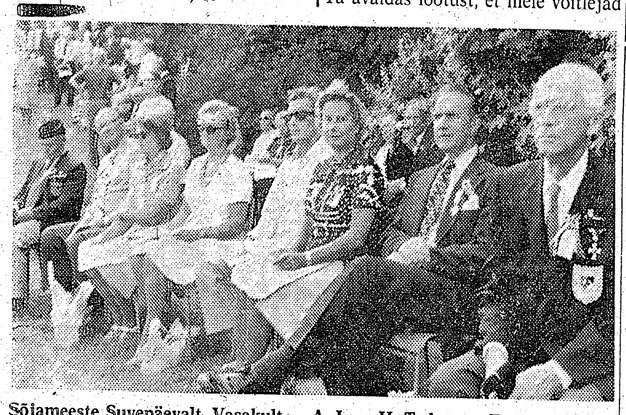

Sõjameeste Suvepäevalt. Vasakult — A. Jurs, H. Teder, pr. Teder, pr. Salumets, A. Salumets, pr. Heinsoo, aupeakonsul I. Heinsoo, A. Tomander.
Foto — S. Preem

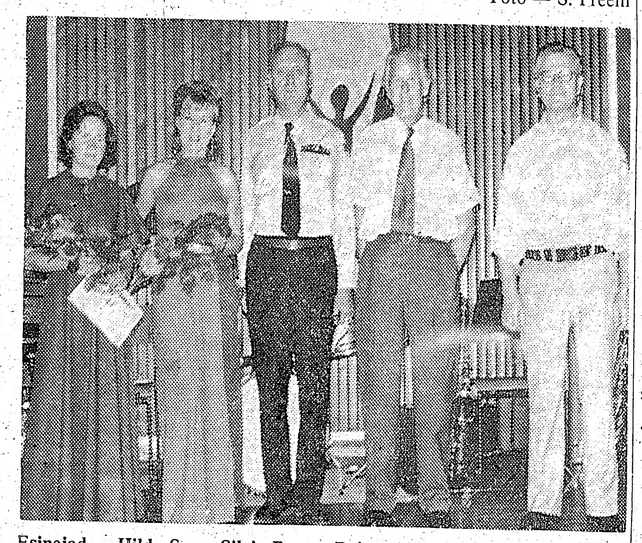

Esinejad — Hilda Sepp, Silvia Preem, Raimond Tralla, Meinhard Niinvee, Esko Luksepp.
Foto — S. Preem

EESTLANE MÕRVATI TÜLI TAGAJÄRJEL KOMMUNISMI PÄRAST

Teisipäeval, 23. augustil kukkus ühe Scarborough korterimaja 12-nda korruse rõdult surnuks 64-aastane eestlane Herman Aleksander Peterson. Politsei vahistas 50-aastase iirlase Herbert Leo Skehani, kelle vastu tõsteti süüdistus mõrvas. Ametivõimude poolt antud informatsiooni kohaselt oli tüli tekkinud kommunismi pärast.

Herman Peterson oli läinud külla ühele Gordon Ridge Place korterimajas elunevale üksikule naisele. Nagu seletas pr. Peterson, ei olnud tema kaasas, kuna viibis Kingstonis tütre juures, kes oli seal saanud kooliõpetaja koha. Külla oli tulnud ka Herbert Skehan, kellega oli tekkinud tüli kommunismi pärast, millest arenes käsikähmelus — algul sees, hiljem rõdul. Politsei esialgse juurdluse kohaselt Peterson oli saanud löögi näkku. Peeti ka võimalikuks, et teda enne pussitati.

Herman Peterson tunnistati surnuks Scarborough General Hospital'is raskete vigastuste tagajärjel. Ta oli ametilt puusepp, sündinud 6. aprillil 1913 Saaremaal ja elas 854 Danforth Rd., Scarborough.

Ajalehed märgivad, et see oli 38-as mõrv Suur-Torontos sel aastal.

Kas USA loovutab Alaska N. Liidule?

Nii Wasingtonis ja Moskvas räägitakse, et varsti sulab praegune detente N. Liidu ja USA vahel ja järgneb uus tihe koostöö periood. Seda loetakse välja N. Liidu president L. Brezhnevi kõnest J. Tito auks Kremlis. Nii J. Carter, kui ka L. Brezhnev on ännud mõista, et nad on nõus kohtuma Alaskas, mis kuulus varem Venemaale, kuid müüdi vene tsaaride poolt kulla eest USA-le. Arvatakse, et mõlemad suurvõimud taotlevad asuda rohkem ärivahekordadesse. J. Carteril ei ole nii suuri raskusi SALT kõkkulepete alal, kuid teda häirivad N. Liidu agressiivsed taotlused mitmes maailmajaos ja inimõiguste küsimus. Arvatakse, et see asjaolu, et venelased uue kohtamispaigana näevad heameelega Alaskat, peetakse naiivsetele ameeriklastele lõksuks ja esimeseks sammuks, et tõstata üles Alaska tagasiandmist N. Liidule. Kuna J. Carter loovutas ilma midagi vastusaamata Panama kanali, siis arvatakse, et L. Brezhnev on leidnud olevat paraja aja tõstatada Alaska küsimust. Leitakse, et J. Carteri administratsioon on alanud USA territooriumi jaotamist.

Indo-Hiina käärib

Vahekorrad Hiina kommunismi liinil seisva Kambodzha ja Vietnami vahel on pinevad ja mõlemate maade raadiod on teatanud kahurite duellist kahe maa piiril, kuid ei märgita, kes seal võitlevad.

Samas on Hanoi mobiliseerinud ja saatnud massiliselt oma sõdureid Lõuna-Hiinamere saartele, mis on praegu Vietnami valduses, kuid nida Hiina nõuab omale. Hanoi majanduslikud raskused suurenevad ja vajatakse hädasti välisabi majanduse ülesehitamiseks. Praegu on väljavaateid saada välisabi ainult Jaapanist, milleks Jaapani majandusdelegatsioon viibib Vietnamis.

Rassirahutused Inglismaal

Inglismaal on olnud korduvaid kokkupõrkeid parempoolsete ja sotsialistide vahel, kus politsei on saanud kannatada. Parempoolsed nõuavad, et ülerahvastatud Briti saarelt mustanahalised immigrandid saadetaks välja. Põhjusena tuuakse ette, et mustad sooritavad kuritegusid. Mustade immigrantide arv on Briti saarel tõusnud juba mitme miljonini.

Peokõneleja A. Salumets oma eesti ühiskonna aktuaalseid peaprobleeme lahkavas kõnes, mida katkestasid korduvad ovatsioonid, märkis kokkuvõttes järgmist:

„Sellest ajast peale, kui eesti sõdur on haaranud relva oma rahva ja maa vabaduse kaitseks, ei ole ta kunagi talunud, et mõni tagala untsantsakas seda vabadusvõitlust kuidagi kahjustaks, kas sõnas, kirjas või teos. Tänapäeval aga paistab, et sellele ei veereta tõkkeid mitte üksi üksikisikud, vaid avalikult organiseeritud grupid."

Järgnevalt kõneleja tegi kalkulatsiooni kuipalju maksaks talle üks korralik puhkus, kas või tema naaberlinnas Hamiltonis ja küsis siis: „Kui palju teie arvate siis maksab üks reis Eestisse? Elada Viru hotel-

(Järg. lk. 3)

NÕUTAKSE INIMÕIGUSTE MÕJUKAMAT ESILETÕSTMIST BELGRADIS

Balti rahvaste suurdemonstratsioon Washingtonis 24. septembril

Eesti, Läti ja Leedu rahvusgruppide ühisel korraldusel kogunevad USA-s ja lähikonnas elunevad Balti rahvad laupäeval, 24. septembril Washingtoni, ühisele meeleavaldusele, mis toimub algusega kell 12 päeval Lincoldn Memorial'i juures. Kogumise eesmärgiks on tähelpanu juhtimine Nõuk. Vene poolt teostavale rahvaste hävitamisele okupeeritud Eestis, Lätis ja Leedus, inimõiguste rikkumisele ja Helsingis alla kirjutatud kokkuleppe ignoreerimisele.

Kuna eelseisval Belgradi konverentsil peavad tulema arutusele Helsingi kokkuleppe rikkumise, ja inimõiguste küsimused, mida aga Nõuk. Vene püüab konverentsi töökavast välja jätta, ja kus on karta USA poliitikute järelandmist Nõuk. Vene nõudmistele kurikuulsa detente huvides, siis on eelseisval demonstratsioon-kokkutulekul suur tähtsus selleks, et anda toetust nendele USA senaatoritele, kongressiliikmetele ja poliitikutele, kes nõuavad ranget kinnipidamist Belgradi konverentsil ette nähtud inimõiguste küsimustes seoses Nõuk. Vene agressiooni ning rahvaste hävitamise faktide esiletoomisega tema poolt koloniseeritavates maades, eriti aga Balti riikides. Samuti on tarvis ajakirjanduse ja maailma tähelpanu pööramine Nõuk. Vene diktatuuri all olevate rahvaste õudsele olukorrale, tagakiusamistele ,orjatöö süsteemile, mõrvalaagritele ja teistele kuritegudele.

Meeleavalduse ja kogunemise korraldajaks on ERKÜ-ga koos töötav Joint Baltic American Committee, ühiselt Detroiti Balti komiteega, kus eestlaste organiseerijaiks on komitee abiesimehed Harry Kord ja Raymond Tralla. Eestipoolseks aupatrooniks on ERKÜ esimees Ilmar Pleer. Kavaline osa algab kell 12 päeval ja kestab kella 3-ni. Esinevad eesti, läti ja leedu ansamblid. Algusega kell 11 hommikul toimub ulatuslikum pressikonverents, ja USA kui ka välispressi esindajad võtavad osa demonstratsioon-rally'st, jälgides selle käiku ühes fotoreporteritega ja TV kamerameestega ning intervjueerijatega.

Ilmuge rahvariietes ja organisatsiooni välismärkides.

Vormiriietust kandvaid organisatsioone palutakse ilmuda oma vormiriietuses või välismärkides. Osa võtma oodatakse kõiki seltse, koondisi, kogudusi, akadeemilisi organisatsioone, Eesti Võitlejate Ühinguid, rahvatantsurühmi, laulukoore ja rahvuskaaslasi meie ilusates rahvariietes. Seda teevad ka lätlased ja leedulased. Leedu sõja-veteranide ühing on teatanud oma osavõtust ametlikus vormiriietuses. Kuna Nõuk. Vene sissetung Baltikumi toimus sügisel 1944, siis põgenes eriti septembris massiliselt eestlasi, lätlasi ja leedulasi vabasse maailma. Washingtonis korraldatav kogunemine on ette nähtud ühtlasi ka kodumaalt lahkumise mälestuspäeva tähistamiseks.

Ühissõidud omnibussidega.

Kaugemates keskustes elunevatele on korraldatud odavahinnalised ühissõidud omnibussidega. New Yorgist

(Järg lk. 2)

Cyrus Vance tuli tühjade kätega

USA välissekretär C. Vance saabus Pekingist tagasi tühjade kätega. Ta sai kokku pea kõikide praeguste Hiina juhtidega ja tal oli 1,5 tunni pikkune kõnelus ka Mao järeltulija Hua Kuo-fengiga, kuid kõik kõnelused takerdusid nähtavasti Taiwani probleemi taha kinni.

Kõik viitab sellele, et USA kavatseb reeta muu hulgas ka Taiwani kommunistidele, kuid selleks ei olnud sel külaskäigul C. Vancel volitusi. Arvatavasti algab nüüd USA-s avaliku arvamise kujundamine, et Taiwani loovutada. Kui see peaks juhtuma, siis muutub president J. Carteri inimõiguste kampaania komöödiaks, sest on ilmne, et Hiina kommunistide kätte sattunud Formoosa saarel algab samasugune massmõrv, nagu toimus hiljuti Kambodzhas, kus Mao stiilis kommunistlikud sissid tulid võimule.

Akadeemiline kodu korraldab

TUTVUMISÕHTU

Tartu College'is, reedel, 16. sept. kell 8 õhtul

Värsked üliõpilased — teretulnud.

☆ Tants ☆ Baar ☆

Sissepääs $3.00.

1977. Balti Põhja-Ameerika
KERGEJÕUSTIKU VÕISTLUSED

Laupäeval, 17. sept. k.a. algusega kell 11.00

Northview Heights S.S, staadionil, 550 Finch Ave. W.

Lähemaks informatsiooniks Riki Rass tel. 757-2651, Martin Jõgi tel. 223-6622 või 223-6141

Korraldaja Eesti Spordiselts „Kalev"

LAEVASÕIT

CAYUGA II laeval

laupäeval, 7. septembril s.a. kell 8 õhtul

☆ Õhtusöök kell 10 õhtul ☆

☆ baar ☆ tants ☆ KAJA orkester ☆

Pääsmed: $14.00. Saadaval ainult eelmüügil. Telefon 447-9677

MILLISEKS KUJUNEB PRANTSUSMAA?

Ajal, mil punased poliitilised jõublokid elavad Nõukogude Liidu mõjuvõimu „stabiilsuses", eksisteerivad demokraatia dünaamikast järjest ümberkujunevad vabade maade kaitseblokid muutuste kartuses. See kehtib kõigepealt Euroopa riikide pere kohta, kus üheltpoolt tuleb arvestada kommunistlikkude parteide agressiivset arengut ja teiseltpoolt vasakust parempoolsete parteide koostööd või selle puudust.

Nii Euroopa ühisturu kui NATO kaitsebloki osas on küsimusmärk kerkimas Prantsusmaa kohale, kes jõuab jällekordselt valimiskastide ette eeloleva aasta märtsikuus. Arvestades viimaseid kogukonnavalimisi Prantsusmaal, kus peagu tervel frondil võitsid sotsialistid koos kommunistidega, vaadeldakse märtsikuu üldvalimisi teatud kartusega ja seda mitte ilma põhjuseta. Küsimuseks on, kas ilmnenud vasakpoole kaldumine kestab ka üldvalimistel või suudab praegune koalitsioon võimu oma käes pidada.

Eelolevas võitluses seisavad vastamisi praeguse presidendi Valery Giscard d'Estaing' autoriteet ja sotsialistide liideri Francois Mitterrand'i poliitiline energia ja ideoloogia. Arvestades asjaolu, et ka Prantsusmaa elab majandusliku kriisi aegades koos inflatsiooni ning tööpuudusega, on president d'Estaing'il raske oma barrikaade kaitsta, kuna rahulolematut elementi on rohkesti.

Kas Mitterrandi koalitsioon kommunistidega ja sellest tulenev natsionaliseerimiste programm suudab hääleõiguslike enamikku võluda, on küsimuseks, millele vastus tuleb alles valimiskastide juures. Ometi on olukord Prantsusmaal silmapilgul selline, et vasakpoolse koalitsiooni võitu kardetakse sedavõrd, et Prantsusmaalt on juba teostumas kapitali väljatõmbumine ja uute kapitaalinvesteeringute peatumine.

Mida tegelikult kavatseb Prantsusmaa vasakpoolne koalitsioon, see väljendab selgesti nende 1972. aastal väljatöötatud ja hiljem täiendatud programmist. Kõigepealt kontsentreeritakse ulatuslike natsionaliseerimiste abil olulisem osa majanduses — mis läheb riikliku juhtimise alla. See haarab umbes 50% kogu majanduslikust jõust, kaasa arvatud pangandus, suuremad kindlustusseltsid, relvastus, tuumrelvad, lennutööstused ja farmatseutilised tööstused. Valitsus võtaks oma kontrolli alla ka elektroonilise ja keemiatööstused.

Uue keskpanga kaudu haaratakse oma kontrolli alla tööstuste planeerimise ja laiendamise küsimused. Kogu rahanduse kontrolliga oleks ka rahandusturg valitsuse kätes, millega elimineeritakse selle ala spekulatsioon. Inflatsiooni kontrolli antakse töötajate kätesse, kellele antakse ligipääs ettevõtete arvepidamistesse ja hinnatõusude küsimustesse, palkade administreerimisse, edutamistesse töökohtadel jne.

Kuna töötajaskond võtaks selliselt üle majanduse tegeliku juhtimise siis jääb küsimuseks, milliseks jäävad praeguses mõistes administratsiooni ülesanded. Kuna eksekutiivide palgad oleks väljaspool maksualuse tulu kuluposte, ehk teiste sõnadega kuuluvad ettevõtete tuludesse maksude mõttes, siis ütleb see isegi, et administratsioon praeguses mõistes võib kujuneda tarbetuks või see on vähemalt selle programmi üks põhimõtteid.

Praktiliselt läheks majanduselu juhtimisel võim tööliskonna kätte ja nendest olenevalt toimuks palgaredeli alumisel astmel seisvate palkade tõstmine ja määramine.

Kui lisada sellele veel, et sisse seatakse ka kapitalikasumi maks ja maksustatakse ka kapitali säästud, siis toimuks Prantsusmaa kapitalide põhjalik nivelleerimine altpoolt ülesse ja ülevaltpoolt alla.

Kuna programm näeb ette ka sotsiaalhoolekande igasuguste väljendusvormide tõstmise, kaasa arvatud pensioniea alandamise ja pensionide viimise 75% tasemele viimase kümne aasta kõrgemast palgast, siis võib ette kujutada, millise lõigu sissetulekuist haaraks vasakpoolne valitsus oma kätte praegusest erasektorist, kus kapitali investeerimine muutub mõttetuks.

Kuid need on ainult siseriiklikud küsimused ja väljaspoolsed aktsioonid kerkivad alles siis, kui Mitterrand ja kompanii peaks võimule tulema. Et see tekitaks rahandusliku ja majandusliku segaduse vahekordades teiste vabaturu maadega, Euroopa ühisturuga ja võib olla isegi NATO kaitseblokiga, see on kartus, millist on raske ülehinnata. Nii kardinaalsete küsimuste päevakorral seistes jääb Prantsusmaa järgmiseks kuueks kuuks tähelepanu objektiks kuni märtsikuu valimised on oma sõna ütelnud.

V.

„EESTI KODU"

ehitustööd on lõpetatud

ja enamus korteriomanikke on asunud oma uude kodusse.
On veel saadaval n.n. terrace majades

PIIRATUD ARVUL 2-he MAGAMISTOAGA KORTEREID, hinnaga $37,000.00—$39,900.00, koos garaashiga.

SOODSAD MAKSUTINGIMUSED,

üldkasutamiseks saunad, aastaringi kasutatav supelbassein, seltskondlikud ruumid, ekstra panipaigad jne.

TULGE TUTVUMA „EESTI KODUGA",

sest „oma silm on kuningas", 50 Old Kingston Rd. Scarboro, tel. 281-1792.

EESTI ABISTAMISKOMITEE

AKTUAALSEL TEEMAL

KIRIK JA PAHEMPOOLSED

Viimasel ajal kõneldakse ikka rohkem sellest, et kirik ei ole enam kommunismivastase võitluse kantsiks, olgugi, et juba Lenin õpetas: „usk on oopiumiks rahvale." Väidetakse, et üks osa kirikujuhtidest püüavad koos töötada kommunistidega, kuna nad leiavad, et on alasid, kus kiriku ja kommunismi huvid ühtuvad, kuigi vaid näiliselt. Paljud vaba maailma kirikujuhid, alates eelmisest Rooma paavst Johanist, ignoreerivad oma ametivendade appikarjeid raudse eesriide tagant, kus Moskva ja Hiina kommunistid hävitavad kirikuid, vaimulikke ja kiusavad taga ning jälitavad usklikke. Märgitakse, et kui tänapäeval taevast Piibli mõttes enam ei otsita taevalaotusest, siis üks osa vaimulikke on ka hakkanud taevast otsima maapealt.

Alles mõnikümmend aastat tagasi oli kirik, kuid eriti Rooma katoliku kirik, kommunismivastase võitluse keskuseks. Kiriku kantslist räägiti vägivallast ja ülekohtust kommunistlikes maades, sellest kuidas kommunistid N. Liidus ja mujal kirikut taga kiusasid, vaimulikke ja usklikke jälitasid ja massiliselt hävitasid. Nüüd näib olukord olevat põhjalikult muutunud. Ainult pagulaskirikujuhid räägivad veel kommunistide vägivallast ja terrorist oma okupeeritud kodumaadel. Kuid paljud vaba maailma kirikujuhid on muutunud kurdiks kommunistliku vägivalla suhtes. Nad ei taha sageli enam midagi kuulda ega teada sellest, mis Moskva ja Hiina kommunistid teevad kiriku, usu ja usklikke hävitamiseks.

Kirikute Maailmaliit hoopis toetab suurte summadega nendest rahadest mida usklikud pärandavad kirikule jumalasõna kuulutamiseks, Moskva poolt relvastatud ja juhitud kommunistlikke terroriste. Kirik on suurel määral segatud terroristide „vabastamisliikumiste" toetamisse Aafrikas, Aasias ja Ladina-Ameerikas, Tshiilis, Argentiinas, Peruus ja mujal.

Põhjusi selleks on mitu. Hiljuti Kanadas toimunud Anglikaani kiriku ülemaailmsel konverentsil selgus, et too kirik on mustanahalises Aafrikas niivõrd levinud, et ülemaailmses ulatuses on sel kirikul rohkem mustanahalisi liikmeid, kui valgeid. Aafrika anglikaanide enamus pressis läbi resolutsiooni, mis põlgavad valgete vähemusvalitsuse kaotamist Rodeesias ja kahe ja mitmerassi-valitsuste asendamist Lõuna-Aafrikas ja Numiibias, mustade enamusvalitsusega. Kuigi on teada, et järgmised pea kõikides Aafrika riikides näitavad, et võim ei lähe mitte mustade enamuse kätte, vaid ühe kitsa grupi mustade kätte, kes saavad relvi ja varustust terroritegevuseks Moskvast.

Selline vägivaldne võimuvahetus toob endaga kaasa, et sealsed mitu miljonit valget, segaverelist ja see osa musti, kes terroriste ei toeta, halastamata hävitatakse, nagu hävitati Kambodzhas ligemale 1/5 kogu rahvast. See süstemaatiline hävitustöö on käinud kaasas kõikjal, kus võim kommunistide kätte on läinud.

Need kirikujuhid, kes toetavad pahempoolseid ja kommuniste on nagu pimedusega löödud, sest nad ei taha näha, mis on tulemas. Võetakse küll õigeks, et marksism hävitab usku ja kirikut, kuid väidetakse ekslikult, nagu võitleks mõlemad sotsiaalse ülekohtu vastu ja inimkonna parema tuleviku eest. Mõned isegi püüavad õigustada Stalini ja Mao terrorismi, väites, et ka kirik on minevikus tegelenud inkvisitsiooniga ja terroriga. Räägitakse sellest, kuidas kirik on omal ajal primitiivseid rahvaid vägivallaga alistanud.

Tuuakse ette, nagu leiduks isegi teatud parallelismi. Kirik kuulutab, et kõik maapealsed kannatused lunastatakse pärast surma teises ja paremas maailmas. Kommunistid ei usu hauatagust elu, kuid nad kuulutavad, et kõik ohvrid kommunismi levitamisel aitavad kaasa selleks, et uued generatsioonid saaks elada parimas ja õiglasemas maailmas, milleks peaks olema kommunistlik ühiskond.

Üks osa katoliku kiriku juhte võtavad isegi õigeks, et nad toetavad uusmarksistlikku ideoloogiat. Kiriku kanstlist kuulutatakse sageli, et kapitalistlikud maad ekspluateerivad nn. arengumaid. Räägitakse sotsiaalsest ülekohtust ja tööliskonna ekspluateerimisest suurettevõtete poolt. Sellejuures ei arvestata muutunud olukordadega. Tänapäeva vaba maailma ühiskonnas on tööliskond oma ametiühingutega sageli monopoli olukorras ja on saavutanud omale selliseid privileege, et mitmel maal ametiühingud oma õigustamata streikide ja palganõudmistega kahjustavad rahvamajandust ja halvavad riigi ja rahva üldist heaolu.

Kuid see on nii ainult vabas maailmas. Kommunistliku ühiskonnas ei ole töölistel streigiõigust ega teisi inimõigusi. Kui kirik on ükskõikne kommunistliku propaganda suhtes, ehk kui mõned kirikujuhid isegi kas teadlikult või ebateadlikult toetavad pahempoolseid, siis nad kahjustavad ka tööliskonda ja aitavad selleks kaasa, et kommunistlikku ülekohut ja vägivalda laiendada. Mitmed Anglikani piiskopid on isegi töölispäeva puhul lasknud kantslist lugeda maha sotsialistide ja uusdemokraatide poliitilisi pamflette.

Üks osa Lääne-Saksamaa noori luteri pastoreid kuulutavad isegi kiriku kantslist kommunistlikku propagandat. See asjaolu on mõtlemapanev tänapäeva heaolu ja hoolekande ühiskonnas, kus sotsiaalne hoolekanne on sageli võtnud sellised mõõtmed, et maksumaksja kulul hoolekande summadega valmistatakse üleleosale luksuslikke eluviise.

Kanada Anglikani kirikujuhid jutustavad, et hiina kommunistid olevat hävitanud Hiinas isekuse ja individualismi ning nüüd elavad hiinlased oma kommuunides üksteisega vennalikus armastuses. See on otse tänapäev rumalus. Kommunistlikku noorust ei kasvatata kuskil ja veel eriti Hiinas vennalikus armastuses, vaid fanaatilises vihkamises. Üks vihkamiskampaania järgneb teisele. Ei vihata mitte üksi ameerika kapitaliste, vaid kõige rohkem vihatakse Moskva kommuniste. Kuid äge vihkamiskampaania käib ka n.n. „Shanghai maffia" vastu. Kommunism on kõige suurem kiriku vaenlane.

AJK

Juhan Käis

EESTI ANASTAMINE LÄÄNERIIKIDE SALADOKUMENTIDE VALGUSES

2.

1939. a. juulikuu alguses Saksamaa diplomaatilised kontaktid muutusid Kremliga üha tihedamaks ja Berliinist kinnitati Moskvale, et Hitleril ei ole mingeid agressiivseid kavasid ega soove Venemaa vastu. Saksa ajakirjandus järsku lõpetas N. Vene vastased kirjutused, et Berliinis kavandatud diplomaatiat Moskvale meelepäraseks muuta.

7. juunil 1939 Berliinis allakirjutatud mitte-kallaletungi lepinguid Eesti ja Läti valitsusega püüti Saksamaa poolt Moskvale näidata, et Hitleril pole kavatsust Venemaale kallale tungida. Samas toonitati, et Saksamaa ja Venemaa mitte-kallaletungi leping on ikka veel kehtiv, mis sõlmiti 1926. a.

Venemaa omalt poolt Hitleriga parema suhtlemise huvides asendas oma välisasjade komissari juudi Litvinovi venelase V. M. Molotoviga 3. mail 1939. Sellega koosnes Kremli valitsus nüüd vaid suur-venelastest ja Vene poliitika võttis kindla venelaste natsionalistliku suuna. Nagu nüüd mainitud diplomaatilistest allikatest selgub, oli Eesti Vabariigi Valitsus kõige järeleandlikum Moskva nõudmistele 1939. a. teisel poolel.

23. augustil 1939 kirjutati alla Moskvas Saksa-Vene mitte-kallaletungi leping, üldiselt tuntud Ribbentrop-Molotov'i kokkuleppena, kestvusega 25 aastat.

Ribbentrop jõudis Moskvasse Hitleri isiklikus lennukis. Suur haakristi lipp lehvis Moskva lennujaama peavardas. „Heil Hitler" tervitust kordasid ka mõned venelased.

Samal päeval kirjutati alla: „Secret Additional Protocol: Treaty of Mutual Friendship and Convention on the Subject of Frontiers". Leedu põhja-piir määrati „huvi-sfääride" piiriks. Eesti ja Läti jäid Venemaa „huvi-sfääri."

28. septembril 1939 Ribbentropi teise külaskäigu ajal Moskvasse sõlmiti täiendav leping. Enamus Leedu territooriumi loovutati Venemaale, Vene-Poola demarkatsiooni joone ida poole nihutamise arvel, kuna Vene väed ei olnud võimelised vastavalt kokkuleppele Hitleriga Poola ida-alasid okupeerima, enne kui need Saksa vägede poolt olid juba vallutatud.

USA ja Briti dokumendid ja ka Saksa allikad märgivad, et Hitler oli nõus neid okupeeritud üle „huvi-sfääride" idasse ulatuvaid Poola alasid Stalinile loovutama, peale seda kui Saksa rünnak läänest ootamatu kiirusega Poola väeosad purustas. Warssavi vallutas ja Vene piirile lähenes. Vene vägedel võttis 17 päeva aega oma vägede ja varustuse Poola piirile koondamiseks, et siis juba löödud ja verest tühjaks-jooksnud Poolale oma täägid selja tagant sisse lüüa.

Stalinil ja tema hilisematel järglastel, kuni praeguse punase diktaatori Brezhnevini, kes siis oli politrukina ametis, oli nii palju „uhkust", et nemad ei tahtnud oma hilisemate lääne-liitlaste ees paha muljet jätta ja „suure agressori Hitleri" käest alasid vastu võtta, mis natside poolt oli vallutatud, kuigi Stalin ja Molotov saatsid Varssavi vallutamise puhul Hitlerile õnnitlus-telegrammi.

Tekkinud „piinlikkusest" saadi üle 28. septembril täiendava kokkuleppega, enamuse Leedust Venele loovutamisega ja Hitler maksis 31.5 miljonit Rm. Kremlile ja lubas Venemaale parema lennuväe ehitada.

Poola vallutamine Hitleri ja Stalini poolt toimus ootamatult kiiresti. Poola „kaitseinglite" Inglismaa ja Prantsusmaa lubatud sõjaline abi jäi saabumata. Peamiselt kokkumonteerimata lennukite puu-kastides laevadega Poola suunas teele saatmine, langes Saksa lennukite ja allvee laevade ohvriks. Poola oli II Maailmasõjas üheks traagiliseks ohvriks, kes ennast ja oma liitlasi ilmselt üle hindas ja ise ka oma provokatsioonidega ja nõrkusega oli Balti riikide traagilisele saatusele eelmänguks.

28. september 1939 oli traagiline ka Eesti ajaloos. Sellel päeval kirjutati Moskvas alla, paar tundi enne Ribbentropi vastuvõttu Kremlis, **Soveti-Vene ja Eesti nn. abistamispakt.**

Eesti Vabariigile sunniti toore väevõimuga peale Vene Sõjaväe baaside leping 25,000 arvulise Vene väeosade sisselaskmiseks kümneks aastaks. Lepingu kestvust võidi ka pikendada või aastase ülesütlemisega lõpetada. Baaside üür ja Eestilt soovitud toitainete eest lubati Kremli poolt tasuda USA dollarites. Kaubavahetust lubati suurendada 450% ja Eesti kaitseväge varustada Vene relvadega.

Samasugune leping suruti peale Läti Vabariigile 5. oktoobril ja Vene baasid ka Leedusse novembri kuu keskel. Muide, enamus Leedu [illegible] lus Saksamaa „huvi-sfääri".

8. septembril 1939. s.o. kolm päeva peale lätlaste põlvili surumist esitati Moskvast suured nõudmised ka Soomele. Soomlaste riigimehed ja rahvas olid aga julgemad ja keeldusid Vene soove rahuldamast.

12. oktoobril USA suursaadik Moskvas esitas diplomaatilise nõude Kremlile ja soovitas Soome rahule jätta. Alles 31. oktoobril Molotov esitas uued nõuded Soomele ja 30. novembril algas sõjaline kallaletung Soomele, mis on tuntud Soome Talvesõjana.

Punaarmee vallutas suhteliselt väikese Soome territooriumi ja kandis väga hästi organiseeritud ja kangelaslikult võitleva Soome sõjaväe taktika ees tohutuid kaotusi. Iga langenud soomlase kohta langes sada venelast. Kõik Punaarmee rünnakud varisesid veriselt kokku. See oli rabavaks löögiks Stalinile. Briti diplomaatilistes dokumentides mainiti, et Vene kasutas Soome vastu mürkgaase ja lõhkevaid kuule. Vastavad protestid esitati ka Rahvasteliidus.

17. veebruaril 1940 USA suursaadik Moskvas, Mr. Steinhardt, peale kuuepäevast rongiga reisi üle Riia, Tallinna, Narva ja läbi Leningradi tagasi Moskvasse, raporteeris Washingtoni State Departmentile kokkuvõtlult: USA saadiku Lätis ja Eestis, Mr. Wiley, asukohaga Riias ja Eesti ja Läti välisministritega kohtumisel on selgunud, et Vene vägesid oli Eestis hulgaliselt liikvel, eriti raudteedel. Soveti mõju ja survet võis tihti märgata ja jäi mulje nagu oleks Eesti täielikult okupeeritud.

Narva ja Leningradi vahel raudtee läbeduses suursaadik märkas suuri Vene vägede kontsentratsioone: kahurväge, palju soomus-üksusi, jalaväge suuskadel, umbes 30 kolmemootoriga Vene pommilennukit, suuri bensiini varusid, väliköökе jne. ilmselt uued reservid Karjala (Karelia) rindele saatmiseks, või üle Soome lahe Mannerheimi liini tagalasse paiskamiseks, kui jääolud seda lubavad.

Suursaadiku enda hinnang oli suur segadus ja korralagedus Vene rinde tagalas. Vedurid ja varustuse vagunid armetus olukorras, kuupäevad kriidiga vagunitel näitasid kaks nädalat viivitust, paigal seismist.

Samas USA saadik oli veendunud et Rootsi diplomaadid püüavad vaherahu sobitada. Kui Vene uus rünnak soomlaste poolt purustatakse, siis Kreml on nõus Soomega vaherahu tegema. Vaherahu sõlmiti Soomega 12. märtsil 1940. Vahendajateks arvati sobivatena Saksamaa, Eesti, Rootsi või USA saadikud Moskvas. Peale Talvesõja lõppu USA suur-saatkond Moskvas väitis, et Eesti saadikul Moskvas, A. Rei, olid kõige suuremad teened vaherahu sobitamisel ja Stalini veenmisel rünnakute lõpetamiseks Soome vastu. Korduvalt selgub USA allikatest, et A. Rei oli Moskvas diplomaatide hulgas kõige silmapaistvam väikeriikide [illegible].

Talvesõja puhkemise järel Soveti Venemaa heideti Rahvasteliidust välja. Sõjas Punaarmee valmistas Stalinile suure pettumuse, enamus Soome rindel juhtivaid Vene kindraleid lasti mõrvata Stalini käsul.

(Järgneb)

Esto Mutual Fund Ltd.

26. augustil aktsia hind $3.18

145 King Street West, Suite 1900,
Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

Nõutakse . . .

(Algus esiküljel)

tulijail koguneda N. Y. Eesti Maja juurde 243 East 34-th Street, laupäeval, 24. sept. hommikul kell 07.00. Sõitjaid registreerib Liivi Lepik järgmistel telefonidel: tööpäevadel, s.o. päeval — (212) MU4-0336, ja õhtuti ning pühapäeviti (kodus) — (201)-792-5281. Palutakse registreerida aegsasti. Bussis on 50 istekohta. Tarbekorral, olenevalt eelregistreerimisel saadud sõitjate arvust, üüritakse mitu omnibussi. Sõiduhind on New Yorgist Washingtoni ja tagasi $10.— isikult. Tagasisõit toimub kokkuleppel sõitjatega, kes peale rally lõppu kell 16.00 või peale peo lõppu, hiljemalt kell 24.00.

Baltimorest sõitjail koguneda Baltimore Eesti Maja juurde 1932 Belair Road, laupäeval, 24. sept. hommikul kell 09.00. Sõitjail palutakse ennast registreerida Rein Kreek'ile õhtuti telefonil (301)-488-3537. Edasi-tagasi sõidu hind oleneb sõitjate arvust, ja selgub kohapeal. Tagasisõidu aeg Washingtonist määratakse kokkuleppel sõitjatega.

BALTI NOORTE KOOSVIIBIMINE JA PIDU

Kuna Washingtoni koguneb 24. septembril eriti palju noori. Siis toimub meeleavalduse järgnevalt koosviibimine ja pidu, kus on saadaval suupisted, karastavad joogid, vein ja õlu. Tantsuks mängib hea orkester. Peopääsme hinnaks on $3.50 isikult. Korraldajaks on Balti peotoimkond, kus eestipoolseiks liikmeiks on mag. Maria Pedak ja mag. Kersti Tannberg. Peopääsmed palutakse hankida ette-tellimise korras aadressil: Joint Baltic American Committee c/o M. Pedak, 19102 Stedwick Drive, Gaithersburg, Maryland 20760, ja lisada rahatshekk $3.50 Maria Pedak'a nimele koos märkusega „Balti pidu".

Protestikoosolek Torontos inimõiguste rikkumiste pärast

Ühenduses Euroopa julgeoleku konverentsi kokkutulekuga Belgradis oktoobri algul korraldab Ukraina Kanada Komitee Toronto osakond Torontos suurema protestikoosoleku inimõiguste kaitseks Venemaal. Koosolek korraldatakse Toronto Raekoja ees Nathan Phillips väljakul pühapäeval, 25. septembril kell 3 p.l. ja sellest palutakse ka teiste rahvusgruppide liikmeid osa võtta.

Protestikoosoleku eesmärgiks on enne Belgradi konverentsi juhtida Kanada avalikkuse tähelepanu inimõiguste rikkumistele Venemaal. Koosolekul tõstetakse üles ka Helsingi deklaratsiooni elluviimist jälgivate gruppide liikmete vangistamised kogu Nõukogude Liidu ulatuses. Kokkutulekul esinetakse vastavate sõnavõttudega ja protesteeritakse üldiste inimõiguste rikkumiste vastu Nõukogude Liidus.

Kuna inimõiguste rikkumised ja poliitilised vangistamised puudutavad ka eestlasi okupeeritud kodumaal, toetab Eestlaste Kesknõukogu Kanadas ukrainlaste poolt korraldatavat protestikoosolekut ja palub eestlasi pühapäeval, 25. septembril Toronto Raekoja ees toimuvast etnilisest kokkutulekust osa võtta.

Inimõiguste küsimusele Balti riikides pühendatud massiline kokkutulek toimub septembri lõpus ka Ühendriikides Washingtonis. Seane kokkutulek peetakse Washingtonis laupäeval, 24. septembril kell 12 päeval Lincolni mälestussamba juures leedulaste algatusel Detroitis moodustatud Balti Inimõiguste Komitee korraldusel. Kokkutulekul on kõnelejaiks Ühendriikide kongressiliikmeid ja senaatoreid.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD.
„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto 10

Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Egiptuse ohvitserid nurisevad

Egiptuse presidendil A. Sadatil on tekkinud raskusi armee ohvitseridega, kes ei ole rahul Egiptuse praeguse poliitikaga, kus taotletakse rahu Iisraeliga. Sõjaväelased nõuavad, et Egiptuse armeed suurendatakse ja paremini relvastatakse.

Quebeci eskimod [illegible] ingliskeele eest

Quebeci parlament [illegible] kontroversiaalse seaduse, millega [illegible] prantsuse keel Quebeci provintsis ainuõiguslikuks keeleks. Sellele on tekkinud kõige suurem vastuseis Quebeci põhja-aladel, kus eskimod protesteerivad uue keeleseaduse vastu, kuna nad pooldavad ingliskeelt. Nad andsid Quebeci ametnikele ultimaatumi nende asulatest lahkumiseks. Seega suleti kõik provintsi asutised ja nende asutiste ametnikud olid koduses arestis.

Provintsivalitsus saatis kohale rohkesti politseinikke. Eskimode rahutused on haaranud eriti Fort Chimot, Great Whale Riverit, Inoucojouacit ja Sagloucit, kuna nad väidavad, et Quebeci uus keele ja kultuuriseadus ohustab eskimode keelt ja kultuuri. Nüüd eskimod plaanitsevad Quebecist eraldumist.

AERO SAUNA CO
TEADAANNE

Saunaehitajaile on alanud väljamüük.
Iga suurustega elektriahjude hinna saab teada koha peal,
634 Pape Ave. Toronto. Järelpärimine tel. 463-5375
Andke see teada ka oma sõpradele.

AERO SAUNA CO

Eesti sõjamehed . . .

(Algus esiküljel)

lis ja liikuda natukene ringi. Kui tarvis siis võib vahel ka Tallinna ringhäälingus juttu käia puhumas. Võibolla saab ka selle eest tasu. See oleks paras koht, kus lugeda Heino Jõe kodukutset punaselt paberilt, valged ruunikirjas tähed ja kogu programm lõpeb lauluga: „Tulge tagasi kodumaa pojad. Vangla väravad avali lahti teil!" Ma usun, et teie taipate kuhu poole tüürin. See on juba element, mis on kahtlasest kahtlasem, teiste Nõukogude orjastusrezhiimi austajate kõrval. Kodumaa külastajaid on meie rahvusgrupis juba nii palju, et sellest nummert teha ei ole mõtet. Motiivid kodumaa külastamiseks on erinevad. Kuid minu seisukohad olid ja on, et

ükski eestlane, kes on meie ühiskonnas juhtivalt tegev sinna ei lähe ja kui ta läheb, siis peaks ta solidaarsuse pärast oma seltskondlikud ülesanded maha panema.

Nii ei pea ma õigeks Tõnu Järve, Leo Puuritsa ja pr. L. Saarniit'i ja teiste tegutsemist eesti organisatsioonides juhtival kohal.

Võitlejad saaksid hoida, et asi hullemaks ei lähe. Esiteks peavad meie omad read olema puhtad meie keskorganisatsioonides. See mis toimub eesti ühiskonnas kas Kanadas, USA-s, Austraalias, Saksamaal või mujal, on kõikide eestlaste asi vabas maailmas. Eestlastel paguluses ei ole territoriaalseid piire. Kõikide paguluseestlaste ühiseks sihiks on vaba kodumaa ja selle ülesande täitmiseks sellel gloobusel piire ei ole.

Peame kõik muutuma palju aktiivsemaks meie rahvuspoliitilises ringis, kui ka kohaliku maa poliitilises protsessis. Kõikide eesti sõjameeste panus ja kindlad seisukohad on äärmiselt tähtsad meie tulevikusuunade määramisel. Meie ei tohi taluda meie keskorganisatsioonide sihitut libistamist ja kohmetust.

Edasi kõneleja käsitas ülesandeid, mida võib rahvuspoliitiline aktiivsus meile tuua ja mida peaksime mõtlema ja arutama:

1. Eesti keel ja kirjasõna.

Meie täienduskoolid, alg ja keskkoolid teevad tänuväärse töö meie ühiskonnas. Kuid meie ei ole suutnud kaasatõmmata ülikoolialisi ja teisi pärast teist aastakümmend. Peagu puudub meie noorema generatsiooni kirjameeste kaader. Mis ootab meid tänasest arvates 10-ne või 15-ne aasta pärast? Kas oleme sunnitud inglise keelele üle minema? Need on rasked küsimused ja otsus on vaja teha. Kas tahame oma päevad elada selles piiratud uhkuses ja pärast meid tulgu kas või veeuputus.

2. Jõudude koondamine.

Kes on õiged eestlased ja kes on punaste äitajad. Sõjameeste eestvedamisel peaksime saama nii kaugele, et isiklikud motiveeringud, vahest üle 30-ne aasta vanad, saaksid maetud. Meie Rahvuskongressi otsused austatud, ühes suunas koordineeritud vabadusvõitlus rööbastele seatud, meile kahjulikud isikud kõrvaldatud ja kommunistliku rezhiimi toetajad, propageerijad ja levitajad kohaliku maa korra ja seaduste kohaselt korrale kutsutud. Nad ei ole mitte ainult meie ühiskonna, vaid kogu demokraatliku ühiskonna alusmüüride hävitajad.

3. Poliitiline jõublokk.

See grupp moodustab juba häältebloki, mida kohalikud poliitikud arvestavad. See pole kerge ülesanne. Kuipalju tegu on juba oma naabritega koostöö hoidmine. EKN, Eesti Liit Kanadas. Kuhu keegi tüürib ja kas neid mõlemaid vaja on? Meil on ka valitsus, kes oma strateegiaga ja Austraalia ajakirjaga püüab meie minevikku üle pigitada. Nende püüdlused on ajast ja arust.

Edasi ütles aktusekõneleja: „Eesti ajalugu sirvides jääb meie mällu palju valusaid ajajärke aga ka väga palju uhkust ja võrdleme oma vägevust ja suurust teiste hiiglastega. Uhkustunde loojatena seisavad esireas meie sõdalased, vabadusvõitlejad. Nende sangariteod ja ennast salgavus ulatavad nii kaugele tagasi, kui seda muinasaja minevikulugu on lubanud tõestada. Nii on kestnud see ajastust ajastusse. Meie ees istuvad veel praegu meie vabadussõja sõdalased. Aumärkidega dekoreeritud mitte ainult nende isikliku panuse pärast, vaid ka selleks, et tuleviku generatsioonid sellest uhkust, julgust, rõõmu ja iseteadvust ammutaks. Rääkige nendega ja teie kuulete kuidas nende ohvitserid oma meestele käske jagasid. Rääkige ja kuulake kuidas üle kõige käis läbi nende mõttest kohustus meie rahva vastu. Kuidas vabadus ja iseseisvus saabus.

Teise Maailmasõja sõdurid, kes sattusid võitlema erineval viisil, on jäänud nagu tahaplaanile.

Neid ei taheta esile tõsta, nagu poleks nende teod küllalt sangarlikud, või mainimise väärt. Lubage siis mind neid seekord esile tõsta ja aukohale paigutada. Need kes võitlesid Narva all, või Volhovi soodes, Neveli või Tserkassi kotis, Soomes ehk mujal olid kõik eesti rahva sangarid. Ka nende südameis põles vabaduse tuli. Paljud jätsid sinna oma elu, paljud tervise, kuid paljud on siin ja peame olema neile tänulikud, et meil õnnestus välja pääseda.

Kõik võitlejate ühingu võitlejad on olnud tublid ,vahvad ja neile kuulub meie isademaa tänu. Sellepärast olge uhked ise endile ja võitlejate liikumisele, mis teid ühendab, et nüüd edasi võidelda ikka ja alati — Vaba Eesti eest", lõpetas A. Salumets oma kõne.

Algasid tervitused, mis sageli moodustasid omaette sisukad kõned.

Erakorraliselt sai sõna Leedu kaitseliidu esimees S. Jokubaitis, kes meenutas eriti eesti ja läti kaitseliidu ning leedu rahvuskaarti hävitamist ja Siberisse küüditamist. Leidis, et peame veelgi tihedamalt koonduma ühiseks rindeks ühise vaenlase, vene kommunismi vastu võitlemiseks.

Aupeakonsul I. Heinsoo rõhutas eesti sõjameeste suurt ajaloolist osa kõikidel aegadel eesti vabadusvõitluses. Eesti sõjamehed on Eesti uhkus ja au. Aidaku tänane pidupäev kaasa meie võitluse tõhustamiseks. Ta pööras ka lühikese ingliskeelse tervitusega läti ja leedu võitlejate esinduste poole.

EKN esimehe U. Petersoo ja EKN tervitused andis edasi pikemas sõnavõtus H. Teder, kes rõhutas: EKN ja võitlejate eesmärgid ja sihid on samad ja palju EKN juhivaid mehi kuulub võitlejate juhtkonda ja vastupidi. Praegu on maailmapoliitilises olukorras vaikus, see on vaikus enne tormi. Meie vabadusvõitlust kandev rahvusteadlik eestlaskond peab süvendama ja arendama võitlust neil aladel, mis meid kõiki ühendab ja loobuma selle esiletõstmisest, mis meid lahutab.

Läti sõjameeste tervitused andis edasi Hamiltoni Daugavas Vanagi esimees hr. Roberts. R. Tralla võttis sõna esindades USA Eesti Võitlejate Liidu esimeest kolonel U. Ansoni. Ta andis edasi ka veel mitmete USA sõjameeste org. tervitusi ja läkitusi. Tema Detroidi esindusse, kes paraadil mehiselt kaasa marssisid kuulusid 92 aastane G. Oidermaa ja 78 aastane J. Matson. Ta märkis, et USA-s on arvamisi juhtivates ringkondades, et kui Belgradis ei õnnestu inimõiguste küsimuse ülestõstmine N. Liidus, siis on see suureks kaotuseks meie vabadusvõitlusele. Kanada Võitlejate Liidu tervitused andis edasi O. Piirvee Ottawast, kes andis edasi ka Ottawa Võitlejate tervitused. Loeti ette rida kirjalikke tervitusi Seedrioru asutiselt, Lakewoodist. Kirjalikult olid tervitanud ka minister J. Müller ja kohtunik J. Pallop.

Anti üle

laskevõistlusel esikohtadele tulnutele auhinnad:

Noorte klassis tuli esimeseks üliõpilane Thomas Roosimägi. Naisteklassis L. Rükkel ja meeste klassis tuli võitjaks 94 silmaga 100-st võimalikust laskejuhataja A. Kukk ise.

IGA-AASTANE OMAVALITSUSE LOENDUS ALGAB TULEVAL NÄDALAL

Iga-aastane omavalitsuse loendus algab teisipäeval, 6. septembril 1977. Selle kuu kestel, külastab teid teie elukohas mõne minuti jooksul vastava identifikatsioonikaardiga varustatud loendaja, kes kontrollib vajalikku informatsiooni järgmiste asjaolude kindlaks määramiseks:

- haridusele minevate kinnisvaramaksude määramist avalikkudele ja erakoolide süsteemidele;
- provintsi toetuste jagamist kohalikkudele omavalitsustele, millega aidata vähendada kohalikke makse.
- vandekohtunikkude nimekirjade koostamist ja
- informatsiooni kogumist elanikkonna kohta, mis on vajalik teisteks omavalitsuse programmideks.

Loendaja peab üles märkima sellise informatsiooni nagu nimi, vanus, kinnisvara status (omanik või üüriline), toetus koolidele ning kõigi leibkonna liikmete elukohad.

Loendaja külastamise ajal tehke kindlaks, kas informatsioon Enumeration Notice'l on õige. Kui seal leidub vigu, siis tehke vastavad parandused. Kui teid ei ole kodus, siis jäetakse teile vastav teadaanne. Kui muudatused on vajalikud, siis tehke need ja saatke Enumeration Notice niipea kui võimalik selles margiga ja aadressiga varustatud ümbrikus posti kaudu teele, mis on juurde lisatud Notice'le. Vajaliku lisainformatsiooni hankimiseks võtke kontakti kohaliku assessment office'ga.

Ministry of Revenue
Ontario

VIINAPROBLEEM N. LIIDUS

N. Liidus on liigne viina tarvitamine üks suuremaid probleeme. N. Liidus juuakse aastas 40 miljardi dollari eest, mis teeb 250 dollarit iga täiskasvanud kodaniku peale. Sinna juurde tuleb arvestada kodus pruulitud viin, mida ohtralt valmistatakse kolhoosides ja sovhoosides.

Viin kuulub enesestmõistetavalt iga peo juurde. Viina juuakse suurtest klaasidest ja tavaliselt kogu klaas korraga. Vähem joomist võib peremees kergesti võtta enda solvamisena ja sellest või tulla tüli ning isegi kaklus.

Sotsioloogid on leidnud, et noorsugu saab joomakombed kodust kaasa. Joomine jätkub töökohtadel. Väga tihti lõpetatakse päevatöö pudeli vodkaga. Eriti suur on joomine nädalalõpul, kui palgaraha välja makstakse.

Joomise tagajärjed peegelduvad tööstuse produktsioonis (samuti ka põllumajanduses). Puudutakse põhjuseta (s.t. joomise järelmõjude tõttu) töölt. Pärast perekonnapidu tõuseb töölt puudumine vastavas töökohas kuni 250 protsenti. Alkoholitarvitajate produktiivsus jooksva lindi juures on 10—15% väiksem kui teistel.

Täielikku statistikat joomisest põhjustatud produktsioonihäirete kohta ei avaldata. Aga probleem on raske. Iga suurem poliitiline või majanduslik ettekanne puudutab joomise küsimust.

Sotsiaalsed kulud on suured. 7—15% perekonna väljaminekust läheb alkoholiostuks. Mida kõrgem palk, seda suurem protsent.

Suuremad joojad on tavaliselt mehed, aga naiste suhteline arv tõuseb. Linnas tuleb üks naisjooja 5—6 mehe peale, maal 20 mehe peale.

N. Liidu võimud katsuvad võidelda alkoholismi vastu. Viina hind on kõrge maksude tõttu, mis moodustavad u. 80% hinnast. Pudel vodkat maksab u. 9 dollarit. Teostatakse ka vastupropagandat joomisele, tihti hirmutamise kujul. Purjuspäi kinnivõetud isiku nimi pannakse ettevõtte kuulutustahvlile, ta kaotab eeliseid nagu palgalisa ja ettevõtte suvekodu kasutamise õiguse.

Leidub ka alkoholikute raviasutusi. Korduvalt joobnuna tabatud isikud pannakse asutustesse. Kuid nende ravi pole palju tulemusrikkam kui vastavate rootsi asutuste oma.

On asutatud vabrikuid alkohoolikute jaoks. Päeval töötatakse, õhtud veedetakse asutuses. 40% palgast läheb ravi jaoks, ülejäänud osa antakse perekonnale. Ravi olevat andnud suhteliselt häid tagajärgi.

Koolide ja elamuterajoonide ligiduses on vähendatud alkoholi müügikohti. Aga sellest hoolimata hakkavad ikka nooremad noorukid viina tarvitama. (EPL)

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

„MEIE ELU" asutas eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses

Lõpusõnad ütles Kanada Võitlejate Liidu esimees K. Tori

märkides, et Seedrioru sõjameeste päevade vaim ühendagu ja tiivustagu meie võitlust, sest meie kodumaa vajab vabadusvõitlejaid. Ta tänas kõiki, kes sõjameeste päevade heale kordaminekule mitmel viisil kaasa aitasid. Teadustajana teotses S. Preem.

Järgnes meeleolukas õhtune koosviibimine, kus olid muusikalises osas tegevad sopran Silvia Preem, mezzosopran Hilda Sepp, tenor M. Niinvee, bass Raimond Tralla ja bass Esko Luksepp. Eeskava oli ulatuslik ja meeleolu eriti kõrge. Mängis G. Iltali orkester.

PONTIAC

PAUL JUTTUS

HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561

PONTIAC
BUICK
LEMANS
VENTURA
FIREBIRD
ASTRE

G.M.C. veoautod

Pruugitud autod.

NEW YORK SÜGISE LÄVEL

Võibolla veel mõni lühike kuumalaine ja New Yorgi elanikud lähevad vastu ilusale ja pikale sügisele. Sügise lävel toimub ka eesti organisatsioonide jõukoondamine ja tegevuskavade koostamine eelseisvaks aktiivseks tegevusperioodiks. Ainult kogudused ja noorsooorganisatsioonid olid tegevuses ka kuumadel suvekuudel. Eesti Majas avab Eesti Kool oma uksed ja ootab ligidalt ja kaugelt õpilasi, alates lasteaia vanusest kuni nendeni, kes jatkavad eriklassis oma teadmiste täiendamist eesti keele, ajaloo ja kodumaatundmise aladel. Paljud vanemad, võiks ütelda enamus, ei pea liigseks vaevaks, et kaks korda kuus laupäeviti kohale tuua ka üsna kaugelt oma lapsi, kes muidu oleksid veel palju rohkem ohustatud eestlusele kaduma minekust, kui kool ja gaidide ja skautide rahvuslik kasvatustöö neid ei hoiaks vanemate rahvuskultuuriliste väärtuste juures.

☆

Septembris jatkab oma head tööd ka Seenioride Klubi, mille kooskäimised toimuvad samuti Empire State Buildingi lähedases Eesti Majas. Teistel organisatsioonidel võtab tavaliselt rohkesti aega, et pärast suvevaheaega jällegi endist hoogu sisse saada. Seenioride Klubi on lühikese tegevusperioodi jooksul kujunenud populaarseks organisatsiooniks. Klubi kokkutulekud on tavaliselt kaks korda kuus. Osavõtjate arv näitab, et suurlinna oludes elavatel vanematel eestlastel on vajadus kohata oma kaasmaalasi. Paistab aga silma, et osa vanemaid eestlasi ei võta üldse osa ühestki üritusest, mis on mõeldud kultuuriliseks ja vaimseks rikastumiseks ja hingeliselt ohtliku üksilduse peletamiseks. Mida teevad need juba pensioniikka jõudnud eestlased? Neid ei ole näha ei Eesti Majas ega ka mitte eesti kirikutes, kus sügisest kuni kevadeni peetakse igal pühapäeval jumalateenistusi. Pensionialistel on liikumine kergendatud ka selle tõttu, et neil on odavam allmaaraudtee ja bussisõit. Muidugi on osa nendest, keda enam kuskil ei ole näha, jõudnud juba üsna kõrgesse eluikka ja neil on raskusi tervisehäiretega. Õnneks on nende füüsiliselt takistatud inimeste arv siiski vanemate eestlaste üldarvust üsna väike osa. Need, kes on juba saavutanud või ületanud 70. eluaasta on tugevamad, kui paljud teised, kes juba lõpetanud varem oma teerännaku. Tundub, et osa pensionäre on välnud vale ja hädaohtliku tee: istuda kodus, vaadata tundide kaupa televisiooniprogramme ja tunda end halvasti, kuna puudub normaalne kontakt eluga, mille juurde kuulub oma toanurgast välja minek, julgelt jõu kokku võtmine ja huvi selle vastu, mis inimest hingeliselt toidab.

☆

Kõik New Yorgi organisatsioonid kannatavad selle all, et nende tegevuse käigushoidmiseks ja aktiviseerimiseks oleks tarvis suuremal arvul vabatahtlikke tööjõude. Mõned aastad tagasi loodeti, et kui paljudele tuleb kätte pensionile siirdumise aeg, et siis leidub rohkel arvul neid, kes oma vaba aega, oskusi ja andeid oleksid nõus rakendama eesti organisatsioonides ja kogudustes. Kahjuks ei ole see lootus täitunud. Liiga väike on nende arv, kes tulevad ja ise ütlevad: ma olen nõus oma aega ja jõudu rakendama selleks, et eesti elu avaldused vööral pinnal edasi elaksid. Mõningatel juhtudel võib olla tegemist ka eestlasliku tagasihoidlikkusega, mis arvab, et nende kaasabi ja panus ei ole tähtis. Meie ei tohiks unustada, et me oleme kultuurilisel, usulisel ja poliitilisel rindel asuv võitlusüksus, kus iga üksik panus ja kaasabi, olgu see nii väike kui tahes, on oluline. Kui pöördutakse kellegi poole ja palutakse kaasabi, siis on kõige tavalisemaks vabanduseks, et tervis ei olevat korras. Unustatakse, et tervise püsimiseks on hädavajalik, et olemasolul oleks mingi mõte, mis on kõrgem kui ainult oma minale mõtlemine. Meie arstid peaksid paljudele oma patsientidele kirjutama lühikese ja lihtsa retsepti: „Võtke osa ja aidake kaasa mõnes heas ürituses ja tundke sellest rõõmu, kuna see on kasulik keha ja vaimu tervisele."

☆

Sageli küsitakse, kui suur on New Yorgi eestlaste arv? Selle kohta ei ole olemas mingeid konkreetseid andmeid. Kõik arvud, millega opereeritakse, põhjenevad ainult oletustel. Konkreetsemaid andmeid oleks võimalik saada ainult kui teha New Yorgi ja ümbruskonna eestlaste „rahvaloendus". See oleks hädasti vajalik, et Eesti Majas oleks kõigi selle suure maailmalinna ja tema eeslinnade ja linnalähedaste keskuste eestlaste kartoteek. Mõni keskorganisatsioon võiks asuda selle kava teostamisele, püüdes leida kartoteegi koostamiseks vabatahtlikke pensionäride hulgast. Sellisel kartoteegil oleks suur rahvuslik väärtus, kuna ta võimaldaks sidepidamist ka nende eestlastega, kes ei ole „Vaba Eesti Sõna" lugejaid ega kuulu mõnda eesti organisatsiooni ega ole liikmeteks neljas New Yorgi piirkonna luterlikus koguduses või väiksemates usukoondistes .Aktiivseid eestlasi tuleks üles kutsuda, et nad keskkartoteegile teataksid eriti nende eestlaste aadresse, kes ei võta osa eesti elu avaldustest, kuid end siiski veel loevad eestlasteks. Eriti vajalikud on andmed ka eesti noorte kohta, kes seoses oma töökohaga on mujalt USA keskustest asunud alaliselt või ka ajutiselt elama New Yorgi piirkonda. Ja neid tundub olevat üsna rohkesti.

☆

New Yorgi eestlased ei ole nii heas olukorras nagu seda on eestlased Torontos. Siin puuduvad eestlaste korterimajad ja väljavaated oma eesti vanade puhkekodu saamiseks on vähenenud iga aastaga. Nii mõnigi hea kava ja algatus on põrkunud eestlasliku „individualismi" vastu. Igaüks tahab nii kaua kui võimalik, elada omaette ega ole õigel ajal nõus tegema mingeid ettevalmistusi nende aastate jaoks, kus oma rahvuslik puhkekodu oleks heaks ja tuulevarjuliseks sadamaks. Praegune olukord on järgmine: mõned üksikud tervislikult juba õige halvas olukorras olevad eestlased on ameerika vanadekodudes. Teised kõrges vanuses eestlased püüavad edasi elada oma korterites nii kaua kui see füüsiliselt võimalik. Neile on abiks nende tuttavad, kes peavad isiklikku ja telefonilist kontakti. Teised on leidnud olevat praktilise mooduse, et nad peavad üheskoos mõnda suuremat korterit, kus igal on omaette tuba ja kus tugevamad saavad aidata neid, kellel abi tarvis. See meetod on andnud üsna häid tulemusi ja võiks leida laiemat kasutamist. Puuduseks selle juures on aga, et sellised suuremad korterid, mille hinda pensionil olevad eestlased suudavad tasuda, asuvad halbades ja nii mõnigi kord ka teatud määral ohtlikes linnaosades, kus maja elanike rõhuva enamuse moodustavad neegrid ja portoriikolased.

☆

New Yorgi noored on viimastel aastatel hakanud tundma järjest suuremat huvi Toronto eesti noorte vastu. Nad ütlevad, et Toronto jätab neile teatud mõttes eestlasliku linna mulje. New Yorgi suurimaks veaks on, et ta on hiigelsuur ja et selle tõttu samavanuste eesti noorte kokkupuuted on harvad. Eriti kehtib see täiskasvanud noorte suhtes, kellel oleks vaja häid sõprussidemeid nende hulgast, kellega omatakse ühiseid huvisid. Need, kes õpivad ülikoolides, viibivad seoses õpingutega sageli kaugemates osariikides, mille tõttu nende side teiste eesti noortega kodulinnas muutub katkendlikuks. Kohata Torontos suurt arvu eesti noori on sellepärast New Yorgi ja ümbruskonna noortele julgustavaks ja rõõmsaks elamuseks. Seda sidet kahe küllaltki lähedase eesti keskuse vahel tuleks veelgi rohkem tihendada vastastikuste külastuste kaudu. Külastusi võiksid perekonnad organiseerida ka eraalgatuslikus korras, millest oleks noortele palju kasu.

- Vaatleja

EESTI KINNISVARADE VAHENDUS

UNO MANKIN

Toronto Real Estate Board'i liige

Oleme kolinud UUS AADRESS ON: 2670 A. YONGE ST.

Sissekäik Lytton Blvd-ilt.

Tel. 487-4477.
Kodus Tel. HI 7-2017

Sõbralik ja õiglane teenimine.

Õigustamata streigid halvavad õhuliiklust

Kuigi valitsus seadusega lõpetas lennuvälja kontrollide streigi Kanadas, sooritavad liiklusekontrollid nüüd osalist istumisstreiki oma töökohal ja teevad kõik, et õhuliiklust aeglustada. Lisaks sellele puhkes Londonis Inglismaal õhuliikluskontrollide abiliste streik ja Pariisis lennuvälja teenistujate streik, mille tõttu õhuliiklus neil paikadel on takistatud ja aeglane.

USA saatkond Moskvas leekides

Nädalavahetusel tekkis USA Moskva saatkonnas tulikahju ja hoone põles 7 tundi. Arvatakse, et tuli sai alguse elektrijuhtmetest ja levis üle hoone laiali. Alguses tehti katset tuld kustutada oma jõududega, mis ei annud tagajärgi. Tules hävis USA sõjaväelise atashee osakond ja saadiku ametruumid. Peetakse võimalikuks, et Moskva tuletõrje kätte võis sattuda salajasi diplomaatilisi dokumente.

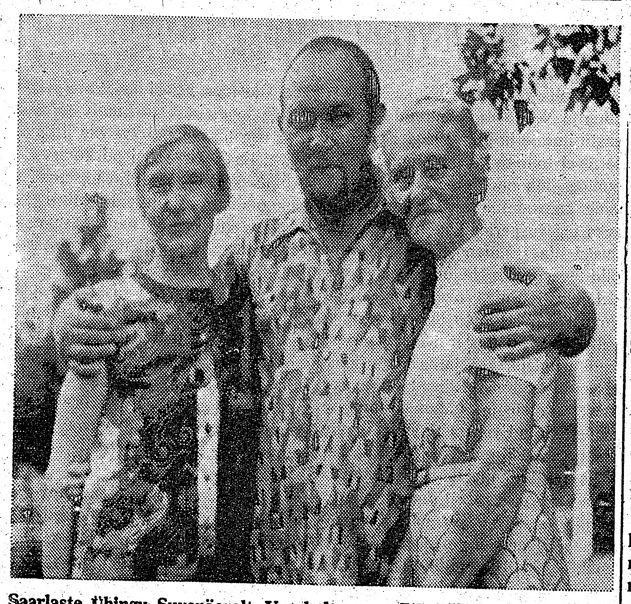

Saarlaste Ühingu Suvepäevalt. Vasakult — pr. Pihel USA-st, ühingus esimees Ärni Käärid ja pr. Nuut Austraaliast. Foto — J. Säägi

SAARERAHVAS JÕEKÄÄRUL

Möödunud nädalalõpul peeti Saarlaste Ühingu suvepäevad, millest võtis osa arvukalt ka „segaabielulisi" teistest maakondadest. Kaugemaks külaliseks oli endine Marta Kahu Austraaliast. Saabujatele lausus tervitussõnad Saarlaste Ühingu esimees Arni Käärid.

Kuna ilm oli läpatavalt soe, võeti „positsioonid" sisse Jõekääru peamaja ees kasvavate põliste puude varjus.

Pimeduse saabudes siirduti suvekodu saali kus algas eeskavaline osa ja jalakeerutus. Eeskavalises osas esines meeste ansambel ja saare pillimehed mängisid tuntuid viise.

Vahepeal toimus rikkalik loterii mille peavõidu, Kiai Käärid'i maali, võitis Helga Ots.

Huvitavaks kujunes vastamine küsimusele: „Mitu jalga on Saaremaal?" Õige vastuse andis pr. Niit kes ütles, et Saaremaal on — Mustjala, Laimjala, Mändjala, Hakkjala jne. — kokku 9-sa „jalaga" lõppevad kohanime. Auhinnaks sai ta kodusaarelt toodud kuivatud lestakala. Samas seoti einelaua peakorraldajale kaela Kodu-Eestist kaasa toodud 1980 a. olümpiaratik, kiitust sai ka Maimo Varik. Arnold Kapp tänas juhatuse nimel kõiki kes kaasa aitasid kokkutuleku korraldamisele. Hubases vestluses ja tantsu keerutades veedeti aega varajaste hommiku tundideni.

J. Sgi

Pensionäride Klubi liikmed mängivad bridzhi Simcoe järve kaldal. Vasakult — R. Leesik, A. Sult, E. Lood ja G. Urb. Foto — J. Säägi

Pensionäride suvine väljasõit

Neljapäeval, 25. augustil toimus järjekordne T. E. Pensionäride Klubi väljasõit Torontost umbes 50 miili kaugusel Simcoe järve kaldal asuvasse Sibbald Pointi parki.

Väljasõidu hommik oli rõõmsalt päikesepaisteline, kuid siiski suvitamiseks küllalt jahe. Kogumiskohta, Toronto Eesti Maja ette kogunes arvukas pensionäride pere, eesotsas esinaise pr. Terts'iga ja teiste juhatusliikmetega.

Kahe bussiga saabujaid ootas ümbruskonnast ja kaugemalt kohale sõitnud sõpru ja tuttavaid.

Bussidest väljudes liiguti randa, kus grupeeruti huvialade järgi ning istuti pargis asuvate laudade juurde.

Rannas päevitati, mängiti kaarte, vesteldi tuttavate ja sõpradega, külastati vaatamis-väärtusi ning mitmed läheduses elavad sõidutasid sõpru oma kodudesse.

Torontosse jõuti õnnelikult tagasi heas tujus Simcoe mahedast tuulest pruuniks „paitatud" põskedega.

J. Sgi

25. AASTAT EESTI ÜHENDATUD KOGUDUST VANCOUVERIS

Pühapäeval, 21. augustil tähistas Eesti Ühendatud Kogudus Vancouveris oma veerandsaja aastast tegevust juubelijumalateenistusega koguduse kirikus.

Koguduse juubelipäevadest võttis osa kirikutäis inimesi. Oli saabunud ka väliskülalisi. Ühendriikidest jutlustajad R. Kaups, Evald Leps ja teisi. Torontost umbes 25 inimest eesotsas vaimlike Kaljo Raid'i ja Edgar Toompuu'ga.

Jumalateenistus algas laulüga „Oh anna tuhat keelt sa mulle", millejärele koguduse vaimulik A. Proos tervitas külalisi ja andis sõna tervitusteks.

Esimesena tervitas EELK Peetri Koguduse juhatuse esimees R. Olljum. Järgnes Vancouveri Eesti Apostliku Õigeusu koguduse ülempreester dr. Ruus. Vancouveri „Kodukirik'u" poolt hr. Jääger, Vancouveri Eesti Seltsi poolt esimees Väino Veemees j.t. Ka telegrammide teel oli tervitusi üle maailma.

Ülevaate koguduse tööst ja saamiseloost andis koguduse juhatuse esimees ja abijutlustaja Osvald Õunpuu. Ülevaatest selgus et esimene jumalateenistus peeti juba Suurel Reedel 1949. a.

1951. a. peetud organiseerimise koosolekul moodustati 16-liikmeline Eesti Usklike Allians, koosnedes peamiselt kodumaal ja Rootsis töötanud vabakoguduse liikmetest. Koguduse liikmete arv juubeli aastal on 103.

Kogudus registreeriti Victorias 1952. a. nimega „Estonian United Church".

Oma kirik valmis 1956. a. ja oli võiavaba 1961. a. Ühendatud koguduse kirik oli esimene eestlaste ehitatud kirik Vancouveris, kuna EELK Peetri koguduse kirik ja Kodukirik valmisid hiljem.

Lauluraamatu toimkond töötas koguduse juures 1953. a. A. Erisalu juhtimisel. Töö tagajärjel ilmus 1954. a. lauluraamat „Kogutud Evangeelsed Laulud". Lauluraamat on kasutamisel kõigis eesti vabakogudustes vabas maailmas.

Koguduse juures töötab segakoor Villi Vink'i ja naiskoor Tiiu Jäägeri juhatusel. Noorte puhkpillide orkester Thomas Kirves'e ja pühapäevakool Anne Lepik'u juhatusel.

Juubelijumalateenistuse jutluse pidas haaravalt E. Toompuu, Torontost. Solist Asta Kaups ja klaveril T. Kirves.

Kohalikke Kanada baptistide nimel tervitas ja esines kahe soololauluga hr. Hill.

Koguduse pidupäevad kestavad veel terve nädala, kus jumalateenistused toimuvad koguduse kirikus igal teisel õhtul. Jutlustavad peamiselt külalisjutlustajad. Kalju Raid esitab vaimulikku tshello muusikat, Asta Kaups laulab j.n.e.

Pühapäeva õhtul 28. aug. on lõpujumalateenistus, kus kõneleb koguduse jutlustaja dr. Proos, millega lõppevad koguduse juubelipäevad.

INGA-PIA KORJUS A.R.C.T.
KLAVERI JA TEOORIA TUNNID
ETTEVALMISTAMINE KONSERVATOORIUMI EKSAMITEKS.
Õppestuudio: 60 Athlone Rd. (O'Connor—Greenwood), tel. 425-0742 ja 423-8195

JÕEKÄÄRU UJUMISVÕISTLUSTE TULEMUSED

Jõekäärul toimusid suve jooksul kahed ujumisvõistlused. Kolm esimest nädalat olid eriti palavad ilmad, et isegi raske oli saada lapsi veest välja. Toimusid ka Punase Risti ujumiseksamid.

Parimad noorujujad olid Valia Reinsalu ja Nils Norheim. Valia purustas kõik viis Jõekääru rekordit 7—8 a. klassis.

Christina Greenbaum ja Hillar Heine olid parimad senior ujujad. Mõlemad saavutasid viis esikohta, kusjuures Christina tegi ühe rekordi.

Rändauhinnad on välja pannud Hopp & Traders Ltd, Poko's (hr. Potsepp), Technograph' (H. Kasak) ja Later & Co Ltd.

Parima naissportlase auhinna sai Juta Metsala (Ants Kerson'i annetatud) ja parima meessportlase trofee läks Martin Toomes'ele (Hopp & Traders Co Ltd).

25 m vabalt — 8—10 a. poisid: 1. Nils Norheim 20.2, 2. Paul Pint 21.8, 3. Karl Konze 24.2.

25 m vabalt — 8—10 a. tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 19.4 rek., 2. Siiri Oder 28.4.

50 m vabalt — 11—12 a. poisid: 1. Toomas Mandra 45.0, 2. John Hopp 47.0, 3. Toomas Kolli 47.8.

50 m vabalt — 11—12 a. tüdrukud: 1. Tuula Hopp 44.5, 2. Liisa Vähi 48.5, 3. Tiina Pärnsalu 51.8.

50 m vabalt — 13—14 a. poisid: 1. Hillar Heine 35.5, 2. Ivar Luksepp 38.8, 3. Peeter Pirn 41.0.

50 m vabalt — 13—14 tüdrukud: 1. Karin Meipoom 37.0, 2. Tiina Kurvits 40.3, 3. Merike Lainevool 42.0.

50 m vabalt — 15 a. poisid: 1. Indrek Kanne 34.0, 2. Mark Kann 35.1, 3. Toomas Pirso 36.0.

50 m vabalt— 15 a. tüdrukud: 1. Chris Greenbaum 37.4, 2. Anita Niitenberg 39.5, 3. Riina Niit 43.0.

25 m selili — 8—10 a. poisid: 1. Nils Norheim 26.6, 2. Karl Konze 29.5, 3. Mikk Kuuskvere 30.0.

25 m selili — 8—10 tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 23.9, 2. Ruth Küng 35.5.

50 m selili — 11—12 a. poisid: 1. Toomas Kuuskvere 56.2, 2. Toomas Mandra 59.4, 3. Jon Hopp 62.0.

50 m selili — 11—12 a. tüdrukud: 1. Tuula Hopp 53.6, 2. Karin Kruus 56.4, 3. Ellen Valter 63.4.

50 m selili — 13—14 a. poisid: 1. Hillar Heine 45.0, 2. Ivar Luksepp 49.0, 3. Allan Mägi 57.5.

50 m selili — 13—14 a. tüdrukud: 1. Ingrid Mandra 53.9, 2. Maia Lenk 54.2, 3. Pia Salmre 58.8.

50 m selili — 15 a. poisid: 1. Richard Laanvere 40.4, 2. Mikk Mölder 42.8, 3. Erik Luksepp 44.4.

50 m selili — 15 a. tüdrukud: 1. Chris Greenbaum 42.2 rek., 2. Riina Niit 48.5, 3. Anita Niitenberg 51.0.

25 m rinnuli — 8—10 a. poisid: 1. Paul Pint 26.1, 2. Karl Konze 30.0.

25 m. rinnuli — 8—10 a. tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 27.5 rek., 2. Ruth Küng 35.5.

50 m rinnuli — 11—12 poisid: 1. Ivar Vaag 56.9, 2. Eric Luiker 63.0, 3. Jon Hopp 63.2.

50 m rinnuli — 11—12 a. tüdrukud: 1. Tuula Hopp 55.2, 2. Lisa Vähi 58.8, 3. Marika Mäeste 60.0.

50 m rinnuli — 13—14 poisid: 1. Hillar Heine 43.0, 2. Peeter Pirn 56.0.

50 m rinnuli — 13—14 a. tüdrukud: 1. Merike Lainevool 49.8, 2. Anita Greenbaum 52.0, 3. Karin Meipoom 53.6.

50 m rinnuli — 15 a. poisid: 1. Andrus Vasila 45.8, 2. Richard Laanvere 46.2, 3. Mark Kann 49.6.

50 m rinnuli — 15 a. tüdrukud: 1. Chris Greenbaum 55.9, 2. Kristina Valter 57.5.

25 m liblik — 8—10 a. tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 22.0.

25 m liblik — 11—12 a. tüdrukud: 1. Tuula Hopp 26.9.

25 m liblik — 13—14 a. poisid: 1. Hillar Heine 18.1.

25 m liblik — 13—14 a. tüdrukud: 1. Merike Lainevool 24.1.

25 m liblik — 15 a. poisid: 1. Toomas Pirso 19.2, 2. Paul Kako 19.3.

100 m eristiil — 8—10 a. tüdrukud: 1. Valia Reinsalu 1:56.1 rek.

100 m eristiil — 13—14 a. poisid. 1. Hillar Heine.

100 m eristiil — 13—14 a. tüdrukud: 1. Merike Lainevool 1:50.3.

100 m eristiil — 15 a. poisid: 1. Toomas Pirso 1:42.7.

100 m eristiil — 15 a. tüdrukud: 1. Chris Greenbaum 1:50.1.

P. K.

Toetasid EKN tegevust

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuslikku tegevust on käesoleval tegevusaastal maist kuni augustini oma panusega majanduslikult toetanud alljärgnevad kaasmaalased:

Elm Woodwork Co, Merton Auto Repair, Toronto Eesti Ühispank.

Vello Aedna, O. ja H. Ast, H. Berendsen, Calgary Eesti Selts.

Eesti Korporatsioonide Liit, Jaan Einola, Karin Eschholz.

Oskar Haamer, Kalju Helenurm, B. Holsmer.

H. Ilves, Paul Juttus.

August Kaarna, Willem Kadak, J. Kako, Karl Kasekamp, Marta Kaunismaa, Aime Kaur, Aleksei Kesküla, L. Kiima, Jaan Konze, A. Kolga, Linda Krupp, Linda Kull, I. Kurvits.

H. Lepik, Linda Loigu, Hilda Luukas.

A. Malberg, O. Meidla, A. Mihkelsoo, Vello Mändvere, Karl Möller, L. Müüripeal.

Sinaida Neeme, Oskar Nõmm, Eva Oselg.

Joosep Paist, H. Paju, Ülo ja Hilja Paul, Adolf Paulus, K. M. Paulus, POKO's Meats & Delicatessen, E. Puhmas, Ants Pärtelpoeg, Linda Pääre.

R. Rammul, W. ja A. Reili, O. Ristmäe, E. Roiser.

Raymond Sepp, Hilda Silivälja, Aino Sirelpuu, K. V. Soltau.

Alice ja Enno Tamm, L. Tampõld, Eneri Taul, Thunder Bay Eesti Selts, Toronto Eesti Aianduskubi, Toronto Eesti Naisselts, Thekla Torrim, L. Tralla, V. Tuvikene, Helmut Tõigast, Helene Ulk.

S. Veidenbaum, Stella Weiler, J. Vilumets, Winnipegi Eesti Selts.

60 AASTAT TAGASI

September 1917

Esimene Maailmasõda oli kestnud juba üle kolme aasta. Venemaa oli kaotanud suured maaalad, tsarivalitsus oli kukutatud. Sõjast tüdinenud rahvas ja sõjavägi igatses rahu. Enamlased Lenini juhatusel olid tüürimas võimule soldatite ja tööliste nõukogude organiseerimise kaudu. Eestile oli lubatud autonoomia ja selle alusel oli valitud Maapäev ja moodustatud ajutine maavalitsus. Maapäeva istungite vaheajal selle Vanematekogu omas õiguse teha olukorrast tingitult vajalisi otsuseid ja koostada järgmise Maapäeva istungi töökava.

☆ 3. sept. sakslased vallutasid Riia linna ja jätkasid pealetungi põhja suunas. Tallinnas tekkis paanika venelaste seas ja hakati evakueerima Venemaale riiklikke asutusi, tööstusi ja varustuse ladusi.

☆ 7. sept. Maapäev tunnistas end eesti rahva esinduseks, kaalus välisesinduste loomise vajadust ja avaldas üleskutse rahvale, et see Eesti evakueerimise puhul kodumaale jääks.

....Pärast Riia vallutamist sakslaste poolt sai 1. Eesti polk käsu minekuks Põhja-Lätimaale, Põhjarinde ülemjuhataja reservi. Väljasõit Rakverest teostus alles oktoobrikuu alul.

Tagavarapataljoni formeerimine Tartus edenes septembrikuu kestel mitmete raskustega. Esiteks tuli sinna mehi kokku mitukorda rohkem kui koosseis ette nägi, teiseks oli nende seas palju neid keda 1. Eesti polk oma ridadest välja praakis enamliku meelsuse ja distsipliinitunde puudumise pärast. Pataljon võttis enamliku kallaku. 3 pataljoniülemat asendati uutega (Gross, Kiiker, Schödor). Lõpuks polkovnik Rosenbaumil läks korda pataljonis kord maksma panna ja pataljonist kujunes oluline jõud korra alalhoidmiseks Tartus ja selle lähemas ümbruses.

☆ 21. sept. algas vene vähemusrahvuste kongress Kiievis. Kongressil nõuti vähemusrahvustele eksterritoriaalset autonoomiat ja kohalike asutavate kogude kokkukutsumist. Need olid kaugemaleulatuvamad nõuded kui eesti Maapäeva poolt seni esitatud.

☆ 28. sept. võtsid Helsingi sadamas olevate vene sõjalaevade madrused vastu resolutsiooni „Kõik võim nõukogude kätte". Samasugused resolutsioonid võeti varsti vastu ka teistes garnisonides ja väeosades, kohalike nõukogude poolt kokkukutsutud koosolekutel.

☆ 29. sept. sakslased alustasid Saaremaa vallutamist. Selleks rakendati 320 mitmesugust laeva, üle 100 lennuki ja 25,000 meheline dessantarmee. Vene vägede vastupanu ei olnud nimetamisväärne .

Asta Willmann 15. oktoobril Montrealis

Eesti Naisselts Montrealis korraldab laupäeval, 15. okt. kl. 6.30 Frasery Library suures auditooriumis, Kensingtoni 4855 ja Sommerledi tänavate nurgal (sissekäik ja autode parkimine Kensingtoni tänaval) kirjanduseõhtu. Avab ENM esinaine pr. Tanni Pill. Kogu õhtu kava täidab kirjanik-näitleja Asta Willmann uudse, originaalse kavaga. Asta Willmann-Linnolt on Eesti PEN klubi peasekretär ja käesoleval sügisel delegaadiks Rahvusvahelise PEN-i kongressil Austraalias. Tal on kavas kolmes suuremas Austraalia eestlaste keskuses samasisulise kavaga kirjandusõhtud. Asta Willmann, kelle alaline elukoht on Farmingtonis, USA-s, kus ta arstist abikaasa on haigla juhatajaks, on viimaseil aastail kujunenud üheks kaalukamaks Eesti PEN klubi eest võitlejaks ja heaks kultuur-ambassadoriks Eestile.

Kanada parlamendiliige toetab Aafrika terroriste

Eestlaste poolt soositud parlamendiliige R. Stanbury Torontost oli Kanada valitsuse esindaja Logoses Nigeerias ülemaailmsel mitmerassipoliitika vastasel konverentsil ja ta oli üheks konverentsi abipresidendiks.

Konverents, millel juhtivat osa mängis USA neegrist Liitunud Rahvaste Organisatsiooni saadik A. Young, otsustas toetada N. Liidu poolt juhitud ja relvastatud terroriste Rodeesias, kes alles hiljuti mõrvasid mitukümmend mustanahalist farmitöölist ja nende last. Otsustati, et Liitunud Rahvaste Organisatsioon saadab omad üksused Rodeesia armee vastu võitlema. See tähendab seda, et praegustele kommunistlikkudele terroristidele antakse LRO toetus ja nad opereerivad edaspidi juba LRO nimel ja ülesandel. I. Smithi valitsus ja ka Lõuna-Aafrika valitsus on kõik USA ja Briti ettepanekud, mida toetab ka R. Stanbury tagasi lükanud, sest nende arusaamiste järele upitatakse sellega võimule kommunistlikud terroristid ja Rodeesiat ja Lõuna-Aafrikat ähvardavad suured massmõrvad, sest ligi kolmel miljonil valgel ja 2 miljonil segaverelisel ei ole oma kodumaalt kuhugi minna. R. Stanbury oli Balti rahvaste küüditamispäeva aktusekõnelejaks Torontos.

Huvireis Lõuna-Ameerikasse

1975. aasta jõuluperioodil tegi väike grupp eestlasi Torontost „maailmareisi", läbides Kaug-Ida, elades kaasa Austraalia Eesti Päevadele Adelaide's, nautides Uus-Meremaa looduseilu ja puhates viimaks Havai päikesekullastel randadel.

Osa neist „maailmarändureist" kavatseb nüüd teha pikema reisi Lõuna-Ameerikasse, mis kestab 22 päeva ja läbib kuus Lõuna-Ameerika riiki. Torontost lennatakse Miami kaudu Venezuelasse, sealt Peruu pealinna, kust sõidetakse mägedesse vaatama kuulsaid inkade linnavaremeid Machu Picchus. Edasi läheb lennutee Tshiili pealinna, siis minnakse Lõuna-Ameerika „Pariisi" Buenos Aires'esse, kus viibitakse neli päeva. Külastatakse ka Paraguay pealinna ja sealt mitte kaugel asuvat maailma suurimat koskede ala, Iguassu't, kus 2,5 miili ulatuses vahutab vähemalt 250 mitmesuguses kõrguses koske. Rio de Janeiro's ollakse mitu päeva kuulsas Copacabana rannas asuvas ülimoodsas hotellis, kust külastatakse ligidal ja kaugemalolevaid vaatamisväärsusi. Siis algab aga vist kõige huvitavam osa reisis, sest lennatakse 20. sajandi moodsasse pealinna Brasiiliasse, mis asub dzungli ja kõrve piirkonnas. Edasi minnakse päris-dzunglisse Amatsoni ääres asuvasse kuulsasse Manaus'i, kust tehakse päevane laevaõit Amatsonil.

Sealt lennatakse lõpuks Miami kaudu Torontosse. Puhkusesoovijail peaks olema ka võimalus Miamis vahepeatust teha, et elamusrikka reisi väsimust välja puhata.

Reisi alustatakse 25. jaanuaril, 1978. Terve reis koos hotellide, vaatamisväärtuste külastamiste, lennupileti ja söögiga (2 päevas) maksab umbes $2,000.00. Reisist huvitatuid palutakse helistada pärast kella 5 õ. tel. 447-7610.

Metro politsei ei soovi P. Givensit

Endine Toronto linnapea P. Givens määrati provintsivalitsuse poolt kohtunik Bicki asemele Metro politseikohtunikuks ja politseikomisjoni esimeheks. Metro politseiametnikke ametiühingu esimees Al. Evelyn, kes esitab 6000 politseinikku Torontos avaldas oma pahameelt P. Givensi määramise pärast. Arvatakse, et selle määramisega kontsentreeritakse politseiline, kohtu ja poliitiline võim ühe kitsa grupi kätte, kuhu kuuluvad P. Givens, Metro linnapea P. Gotfrey, Ontario peaprokurör R. McMurtry. Tehakse ka kihutustööd, et Ontario peaministri asemele upitada Ontario naistööministrit dr. Stepensoni samast ringkonnast.

Võtke osa Balti spordivõistlustest!

Balti (Eesti-Läti-Leedu) Põhja-Ameerika 1977. a. kergejõustikuvõistlused peetakse Torontos, laupäeval, 17. sept. kell 11:00 hommikul Northview Heights Secondary School'i staadionil, 550 Finch Ave. West. Avarad võimalused parkimiseks, bussiga otseühendus Finch allmaa jaamast (10 min.)

Võistlused korraldab Eesti Spordiselts Kalev. Seltsi esimehe Ricki Rassi sooviks oleks, et eesti ühiskond annaks oma toetust eesti sportlastele pealtvaatajateks tulemisega ja et kõik spordihuvilised võistlustest osa võtaksid vanusele vaatamata. Saavutatud tagajärjed loetakse ka meie eesti esivõistluste tulemusteks 1977. a. ning auhinnatakse medalitega. (Veteran-sportlastele algavad vanuseklassid 35. a. alates, viie-aasta vahedega (s.t.: 35—39; 40—44; 45—49 jne.) kui külladaselt osavõtjaid).

Kõik eesti noored, tulge võtke osa nendest spordimängudest koos isti ja leedu noortega! Näidake eestlaste sportlikku vaimu kaasa tegemisega igal alal! Osavõtt on piiratud nelja alaga. Eestlaste spordi riietuse värv soovitav sinine.

Kõiki spordisõpru, kes tahaksid kaasa aidata vahekohtunikena, palutakse helistada telefonil 223-2266 või 223-6141.

Wladimir Bukovsky televisioonis

„Inimõigused Nõukogude Liidus" oli teemaks TV-s kanal 17-as laupäeval, 13. aug. Seletusi andis tuntud vene dissident Wladimir Bukovsky. Tunniajalises saates ta kirjeldas vene rahva rahulolematust valitseva korraga. See tugevnes eriti pärast Helsingi kokkuleppe allakirjutamist N. Liidu poolt. Rahvas on nagu julgustatud sellest, et selle kokkuleppega N. Liidu valitsus deklareeris, et ka nende kodanikel võivad olla teatud õigused. Neid õigusi nüüd nõutakse.

Küsimuse peale, miks dissidente saadetakse ravile hullumajadesse ja mitte ei likvideerita ega saadeta Siberi vangilagritesse nagu varajasemalt aegadel, W. Bukovsky arvas, et teated dissidentide likvideerimisest libisevad siiski kuidagi välja ja vangilaagritesse saadetud dissidendid panevad sealsed vangid käärima. Kindlam on hoida neid eraldi.

Dissidentidesse pehmem suhtumine tema arvates oleneb suurel määral sellest, et välismaa ajakirjandus ja poliitikud jälgivad nüüd dissidentide olukorda N. Liidus, kuidas neid koheldakse, mille eest neid karistatakse ja milliseid karistusi neile määratakse. N. Liit ei taha saada väga ebapopulaarseks oma karmi rezhimiga läänes, eriti intelligentsi, töötava rahva ja eriti sealsete kommunistlike parteide juures.

Peatudes president Carteri inimõiguste kaitsmise poliitika juures W. Bukovsky arvas, et see on ainukene ja õige poliitika. Seda tuleks vankumatult jätkata. Paljud lääne riigid, eriti Inglismaa ja Lääne-Saksamaa järgivad veel Venele meeldimise ja järelandmise poliitikat. See ei ole õige.

ALATES 6. SEPTEMBRIST 1977 PANNAKSE ONTARIOS KÕIK KIIRUSE JA DISTANTSIDE SILDID VÄLJA MEETRIMÕÕDUSTIKUS

ALLPOOL KIRJELDAME KUIDAS UUT SÜSTEEMI TUNDMA ÕPPIDA.

Speed signs

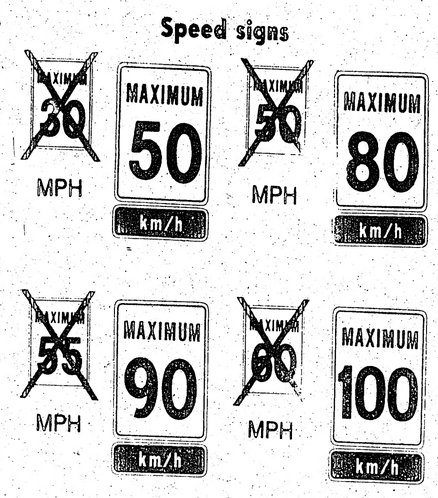

Distance sign
(changeover already in effect)

See on väga kerge süsteem ning on võetud maailmas suuremas osas riikides kasutamisele. Ontario ja teised provintsid on selle omaks võtnud kogu Kanada ulatuses Metric Commission Canada poolt heakskiidetud plaani kohaselt.

Kiirusepiire mõõdetakse kilomeetrites tunnis (km/h). Distantse mõõdetakse kilomeetrites (km) ja meetrites (m).

Üks meeter võrdub umbes pikale sammule. Üks kilomeeter on 1000 meetrit ehk 5/8 miili (0.625). (Üks miil = 1,6 km).

Kilomeetritega on kerge tutvuneda kui arvestada aja teguriga — näiteks 80 km (50 miili) sõiduks kulub umbes üks tund kui sõita kiirusega 80 km/t (50 miili tunnis).

Tutvunege siinjuures esitatud siltidega ning teile saab pilt kiiresti selgeks.

Süsteemi kiiremaks õppimiseks tuleb „mõtelda meetrimõõdustikus" — ärge hakake ümber arvestama vanadasse imperial miilidesse. Ja kui teie tahate välja arvestada, mitu kilomeetrit teie saate sõita ühe galloni bensiiniga, siis jagage läbisõidetud kilomeetrite arv äratarvitatud gallonite arvule.

Muretsege endale tasuta broshüür „Ontario Road Go Metric", mida on võimalik saada igast transpordi ja kommunikatsiooni ministeeriumi osakonnast või LCBO-st.

James Snow,
Minister of Transportation and Communications

William Davis, Premier

Province of Ontario

Kiri Saksamaalt

PLEKILAVIINID AUTOTEEDEL

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Olgugi, et koolide suvevaheaeg üksikutes liidumaades algab eriajal, et vältida teede ja kuurortide ülekuhjamist, tekivad nädalalõppudel autoteedel suured liiklusummistused.

Tänavu suvel, mil sõiduautode arv Saksamaal ületas 20 miljoni piiri, pidid puhkusele sõitjad ja sealt naasvad tegema üleummistunud teedel raske ja aeganõudva närviproovi. Rekordpikkusega autokolonn, mis venis tigusammul lõunasse, registreeriti juuli lõpul Frankfurti ja Karlsruhe vahel kogupikkusega 110 km. Piiripunktides Shveitsi ja Austriasse oli sageli kolm tundi ootamist päikesest kuumaks köetud autos ja bensiinivingus. Juulikuu on ka üks suur suremiskuu autoteedel. Paljud alustavad puhkusele sõitu väljapuhkamatult ning tahavad ühe päeva jooksul jõuda Hamburgist Itaaliasse. Ehkki politsei annab iga tund raadioteel läbi teated liiklusummistuste kohta ja sobivaid kõrvalteid soovitades, eelistab enamus sõita peateid pidi. Autostraadal, kus limit on 130 km tunnis soovitav, kuid ületamine mitte karistatav, võib lageda tee peal panna „piibu põhja", kõrvalteedel on kiiruse ülemmääraks 100 km tunnis.

☆

Hamburgi vandekohtus algas protsess saksa okupantide poolt ametisse scatud läti abijulgeolekupolitsei ülema Viktors Arajse vastu. Talle pannakse süüks 30.000 juudi mõrvamine Riia koonduslaagris „Sonderkommando Arajse" poolt. Arajs tabati kaks aastat tagasi Frankfurti lähedal, kus ta elas vale nime all. Esimesel protsessipäeval tegid eksperdid kindlaks, et 67-aastane ja ühelt poolt halvatud Arajs on protsessivõimeline ainult kaks tundi päevas. Ta sõidutati kohtusaali ratastoolis. Näib, et praegu käib Hamburgis protsess Riia koonduslaagris tegutsenud isikute vastu. Saksa SS-kapten Maywald mõisteti neil päevil 4 a-ks vangi. Talle pandi süüks kaasabi 320 juudi mõrvamises Riias. Saksa kohtuvõimud nõuavad juba pikemat aega Riia koonduslaagri sakslasest ülema Eduard Rossmanni väljaandmist Argentiinast.

☆

Breemeni haiglas suri keiser Wilhelm II lapselapse laps Preisi prints Louis Ferdinand 32 a. vanuses. Ta võttis maikuus osa reservlipnikuna Bundeswehri kordusõppustest, kus jäi tanki alla. Tank lõmastas ta jala ning tekitas raskeid sisemisi vigastusi. Prints Louis Ferdinand oli Hohenzollernite suguvõsa juniorshefiks.

Poliitgangsterite ohvriks langes Frankfurti lähedal Oberurselis tuntud pankiir ja majandustegelane Jürgen Ponto. Kolm bandiiti, nende hulgas kaks naist, tungisid Ponto ristitütre Susanne Albrechti juhtimisel villasse, ilmse kavatsusega oma ohvrit pantvangiks võtta, mis aga ebaõnnestus Ponto ägeda vastupanu tõttu. Seejärel mõrvasid gangsterid Ponto viie revolvrikuuliga. Veretöö on võtnud omaks poliitgangsterite bande nimega „Roter Morgen", kes on ähvardanud uute mõrvadega, kui ei anta vabaks kohtu poolt trellide taha mõistetud seltsimehi. Opositsioon Liidupäevas nõudis sel puhul karmimaid seadusi poliitgangsterite vastu, kelle pesad on ülikoolides. Siseminister Maihofer ja kohtuminister Vogel seevastu kinnitasid, et praegused seadused piisavad punaste terroristide vastu võitlemiseks.

★

Shveitsis elunev juudisoost kirjanik ja publitsist Hans Habe, kes on saksa poliitikaga väga hästi kursis ning meelsuselt sakslasem kui pahempoolsed poliitikud Saksamaal, istus kuu aega igal õhtul televisiooni ees, et veenduda kas saksa televisioonisaated on nii punased nagu nende kuulsus negatiivses mõistes. Oma vaatluste tulemuse avaldas ta suure tiraazhiga nädallehe „Bild am Sonntag" nr. 31 veergudel. Habe hinnang on lausa hävitav. Ta ütleb, et päevauudiseid „neutraliseeritakse" sedavõrd, et vaadates päevauudiseid Shveitsi TV-s tunneb autor ennast jälle olevat läänes. Saksa televisioon on punaste mõju all, väidab Habe, tuues selle kohta mitmeid näiteid. Sama arvamist jagab ka Schleswig-Holsteini liidumaa peaminister Stoltenberg, kes ei taha enam pikendada n.n. riigilepingut Põhja-Saksa Ringhäälinguga. Ka Baieris nõutakse selle massmeedia monopoli lõpetamist, kuna TV-sse on infiltreerunud pahempoolsed, kes koostavad ka vastava saatekava.

☆

Palju vandumist oli viimastel nädalatel apteekides, kus tavaliselt ei kuule raskeid sõnu. Nimelt tõsteti alates 1. juulist töötajate ja sõjavigastatute pensione 9,9 protsendi võrra. Samaaegselt aga jõustus määrus, mille kohaselt pensionärid ja sõjavigastatud peavad iga arsti poolt väljakirjutatud medikamendi eest maksma apteegis ühe marga. Seni polnud nimetatud grupil retseptilõivu. Pahameel oli nii suur, et sotsiaalminister Ehrenberg vastas ühe päeva telefoniteel elanikkonna järelepärimistele retseptilõivu osas. „Tervishoiukulusid hakatakse säästma kõige vaesemate arvel", oli paljude pensionäride ühine kommentaar retseptilõivu kohta.

☆

Kinodes jooksevad sageli niivõrd rõvedad filmid, et ei juleta panna pilte vaatekastidesse. Piltide asemel on vaatekastides kollane plakat pealkirjaga: „Meie näitame Pik-Play filmi ainult täiskasvanutele. Pik-Play on tunnustatud firmamärk kõrge tasemega filmitoodangule". Päris täiskasvanuid tavaliselt need nilbused ei näi huvitavat. Kinode ees tungleb enamasti poisikeseohtu noorukeid ja välismaalastest rändtöölisi. Viimased tulevad mõnikord riikidest, kus naised paiguti kannavad veel näokatteid.

☆

„Teutoonide teine invasioon," kirjutasid augusti alguses prantsuse ajalehed. Teatud põhjuse selleks andsid umbes tuhat saksa elukutselist protesteerijat, kes koos seltsimeestega Prantsusmaalt, Belgiast ja Shveitsist protesteerisid ja lõid politseiga lahingu Kirde-Prantsusmaal ehitatava aatomreaktori juures. Üks demonstrant sai surma, üle saja vigastada. Vahistati teiste hulgas ka 11 sakslast, keda vastandina saksa kohtute tavadele pole veel vabaks lastud.

Samal ajal läheb Prantsuse ajakirjandus vaikides mööda Pariisi allmaailma „emigreerunud" terroristide advokaadist Klaus Croissant'ist. Viimane oli Baader-Meinhofi bande valikadvokaadiks ja sidepidajaks välismaailmaga. Ta vahistati kahel kõrval, kuid lasti 80.000-de margase kautsjoni vastu vabaks. Punane õigusetundja põgenes Pariisi, andis seal pressikonverentsi, kus nimetas Saksamaad fashistlikuks ning palus poliitilist asüüli. Liiduvabariigi võimude nõudmine Croissant'i väljaandmiseks pole andnud seni tulemusi, kuna seltsimees advokaat on nähtavasti ühinenud põrandaaluste terroristidega.

-kk

Elage kaasa!

Viige oma perekonna safari sügavasse, pimedasse... Ontariosse.

Vaadake vabaduses uitavaid uhkeid lõvisid, tiigreid, hüäänisid, india jahileoparte, elevante, majesteetlikuid kaelkirjakuid, kaameleid jaanalinde, antiloope, haruldasi valgeid ninasarvikuid, ahve ja palju palju muud.

Vaadake seda kõige mugavuses ja kartuseta oma autos või bussis sõites.

Avatud: nädalapäevadel kl. 12—4.30 p.l.
nädalalõppudel kl. 10 hom.—5.30 p.l.

Tunniajaline sõit Torontost, Londonist ja Niaagra Falls'ist.

AFRICAN LION SAFARI
Rockton, Ontario (519) 623-2620
LÕBUTSEGE HASTI!

SALALUURE JA ESP

Vastastikune luure, suurriikide vahel eriti, on üha süvenev nähe. Igaüks peab vajaliseks oma julgeolu hu vides olla kursis võimalike vastaste ja rivaalide sõja- ja välispoliitika (mis õieti on samased) sihtidega. Luureobjektid ja meetodid muutuvad aina komplitseerituimaks koos tehnika arenguga ja teadete keerulisusega.

Salakirjade, mikrofilmide jne. kõrval on luure nihkunud õhuvalda ja raadiolainetele. Nagu teada, omab Nõukogude Liidu saatkonnahoone eriti Washingtonis hulgaliselt antenne ja seadmeid telefonikõnede pealtkuulamiseks, kuna USA telefoni kaugekõnedest üle poole antakse edasi raadio lühilainetel.

Kui hiljuti Moskvas peeti kinni ja oli põhjalikul ülekuulamisel üks ameerika ajakirjanik, siis mainiti, et ta oli ühelt nõukogude teadlaselt vastu võtnud mingi käsikirja ESP — s.o. extrasensory perception ehk nii öelda telepaatia ja mõtetelugemise kohta.

Ühest küljest võib ju arvata, et selline käsikiri ei võinud omada mingit sisulist tähtsust, ja et selle varjus toimus hoopis mingi muu informatsiooni vahetamise katse. Sellist „trikki" on ameeriklased kasutanud varemaltki. Meenutagem vaid omaaegset ekspeditsiooni Ararati mäe juurde, kus pidi olema avastatud Noa laeva osad. Tegelikult jälgiti vastavate instrumentide abil Venemaal toimunud aatomiplahvatusi.

Aga on võimalik teine aspekt, mis küll seniste arusaamade järgi on ehk naeruväärne „nõidus", kuid millega Nõukogude Liidus võib olla tõsi taga, see on telepaatia ning mõtetelugemise kasutamisvõimalus salaluure otstarbel.

Ameerika nädalalehtedes on juba aastaid olnud üheks sagedaseks aineks niisuguste telepaatiliste ja psüühiliste nähete arutamine. Ja on tuntud ühe israelliidi telepaatilised esinemised kaugnägemise programmideski. On väidetud, et Nõukogude Liit pingutab end tõsiselt selliste psüühiliste nähete selgitamise alal. Leningradi ülikooli juures olevat selleks eriti ulatuslik uurimisasutus.

Mõned aastad tagasi sõlmitas USA tuntud psüühik J. Nixon Washingtonis, et mingid Vene esindajad on käinud tema jutul uurimas, kui kaugele on jõutud sel alal Ameerikas. Venelased öeldakse olevat lähedal sellele, et näiteks vastava mediumi kaudu psüühilisel teel vahendada mõne võõrriigi valitsuse koosoleku käiku! Igatahes — caveant consules!

E. N.

„MEIE ELU' 'talituses on müügil kõik paguluses ilmunud ilukirjandus ja suures valikus heliplaadid.

Aktiivseid noori

EPP ARUJA

Epp Aruja on Korp! Filiae Patriae esimees ja eesti rahvuskultuuri säilitamise eest võitleja. Ta lõpetas Toronto Ülikooli mikrobioloogia alal ja on praegu haiglas praktikal, et saavutada õigustega (registered) mikrobioloogia tehnoloogi kraadi.

Epp on Tartu Instituudi juhataja dr. Endel Aruja tütar. Oma lapseeas ta elas väljaspool Torontot. Eesti keele ta õppis kodus vanemate juhatusel ja Toronto täienduskoolides. Torontosse asumisel sai Epust gaid Rajaleidjate lipkonnas. Varsti valiti ühe salga juhiks. Praegu kuulub vanemgaidide rühma.

Ülikoolis õppides astus Korp! Filiae Patriae'sse ja on nüüd selle korporatsiooni esimees. Ta on veendunud selles, et akadeemilistel organisatsioonidel on täita suur ülesanne eestluse säilitamisel ja rahvusliku kultuuri viljelemisel. Korp. Filiae Patriae püüab eriti arendada oma liikmeskonnas teadmisi eesti rahva, tema ajaloo ja kultuuriliste saavutuste kohta. Igal koosviibimisel on oluliseks osaks üks referaat sellel alal. Teiseks lähendatakse nendel koosviibimistel üksteisele nooremat ja vanemat generatsiooni ning püütakse ühise vestluse kaudu ühisele arusaamisele jõuda rahvuslikes probleemides. Eeloleval sügisel kavatseb ta astuda Naisseltsi käsitööringi, et tutvuneda eesti käsitööga üldse ja eriti rahvariidega.

Vabal ajal Epp aitab organiseerida Tartu Instituudi juurde asutatavat eesti arhiivi. Ta loeb palju, jälgib päevasündmusi kohalike ajalehtede ja ajakirjade kaudu ja raamatutest eelistab neid, mis rajatud ajaloolisele tagapõhjale. Eriti meeldiv oli tal lugeda väliskirjandusest „Desire'd" ja eesti ilukirjandusest Alma Tederi „Ilusad päevad". Ilukirjanduse lugemiseks on üldiselt vähe aega. Sportlasena meeldib Ellile ratsutamine, tennis ja ujumine. Neid ta harrastab kui aeg vähegi võimaldab.

Koos isaga on Epp palju reisinud, eriti Vahemere ümbruses. Meelde on jäänud viibimine Beirutis, kus oli parajasti käimas kodusõda. Viibides seal Epp tundis igatsust eesti rahvusgrupi järele Torontos. Eestlane on töökas, kokkuhoidlik ja edasipüüdlik. Meil tuleb teha kõik, et säilitada eestlust ja viljeleda rahvuslikku kultuuri, et noortel oleks pinda kuhu ajada oma rahvusliku uhkuse ja eneseteadvuse juured.

Soovida jääks, et eesti organisatsioonide koostöö oleks parem. Mida üks organisatsioon teeb seda ei pruugiks teisel organisatsioonil hakata maha kiskuma, või hakatakse seda tegema, mida teine organisatsioon on juba alustanud. See nähe peaks kaduma.

Heites pilgu tulevikku, leiab Epp Aruja, et eesti ühiskonna tugevus ja tulevik oleneb kodusest rahvuslikust kasvatusest. Kodu oma rahvuslike traditsioonidega kasvatab lapsed eestlasteks ja oma rahva õiguste eest võitlejateks.

Siit ja sealt

Inglismaal kavatseb üks grupp inimesi minna elama kiviaja olukorda. Käesolevast sajandist kavatsevad nad käsa võtta ainult sünnikontrolli tabletid, et vältida „kiviaja inimeste" sündi. Ainukeseks probleemiks on see, et Inglismaa ehitusmäärused ei luba enam kusagile ehitada kiviaja kohaseid elamuid.

☆

Täht Ühendriikide lipus ei ole tõeliselt täht vaid „molet" (ratsaniku kannuse sakilise äärega rattake). See kuueharuline „täht" võeti Georg Washingtoni perekonna vapilt kui edasirühkimise sümbol Ühendriikide lipule.

☆

Kellelgi ei tunda aeg nii ruttu mööduvat kui sellel, kes peab maksma alimente.

LEINATEATED

Heino ja Marie Pabstel surnud

Marie Pabstel suri laupäeval, 20. augustil Toronto lähedal Streetsvilles ja tema abikaasa Heino Pabstel esmaspäeval, 22. augustil haiglas. Nad olid laupäeval Streetsville'is külas oma sugulastel ja läksid basseini ujuma. Hiljem leiti Marie Pabstel veest surnult arvatavasti krambi tagajärjel ja Heino Pabstel viidi vähestе elumärkidega haiglasse, kus ta suri meelemärkusele tulemata. Tema surmapõhjusi esialgu ei teatud.

Nad elasid Don Mills'is. Leinama jäid kolm alaealist last.

Eesti suursportlane Aleksander Kreek suri Torontos

Endine eesti suursportlane, kuulitõukemeister Aleksander Kreek suri 19. augustil ühes Toronto haiglas maksavähi tagajärjel. Teda jäid leinama abikaasa ja kaks täiskasvanud poega. Aleksander Kreek kuulus enne Teist Maailmasõda Euroopa parimate kuulitõukajate hulka. Ta liikus viimasel ajal väga vähe eestlaste hulgas.

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS

Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.

Õp. Andres Taul

17 Frank Cres., Toronto M0G 3K6

Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED pühapäeval, 11. sept. 1977. Teenistus Mt. Pleasant surnuaial eestlaste osas (sec. 46) kl. 3 p.l. Teenivad õp. O. Puhm ja õp. A. Taul. Jutlustab õp. O. Puhm. Muusikalises osas Peetri Kog. Vaimulik orkester, juhatab Inga-Pia Korjus.

Teenistus York surnuaia vanas osas kl. 5 p.l. Teenivad õp. O. Puhm ja õp. A. Taul. Jutlustab õp. A. Taul. Muusikalises osas Vana-Andrese koguduse puhkpilli ansambel, juhatab Endel Reinas. Kes soovivad omakseid mälestada, palun teatada sellest õpetajale pool tundi enne teenistuse algust.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS

817 Mt. Pleasant Rd., Toronto M4P 2L1

Kiriku telefon 483-5847

Õp. Oskar Puhm

84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8 telefon 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. septembril kell 11 hommikul.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 11. septembril kell 11 hommikul.

SURNUAIAPÜHA kahel kalmistul: kell 3 p.l. Mt. Pleasant'il, section 46. Teenivad õpetajad O. Puhm ja A. Taul, jutlustab õp. Puhm. Mängib Vaimulik Orkester I.-P. Korjuse juhatusel. Mälestamisi.

Kell 5 p.l. York Kalmistul, vanas osas. Teenivad õpetajad A. Taul ja O. Puhm, jutlustab õp. Taul. Orkester. Mälestamisi.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.

Õp. T. Nõmmik

501 Davisville Ave, Toronto M4S 1J2

Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 4. septembril kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kl. 6—7.30 õ. kodus, muul ajal vastavalt kokkuleppele.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS

20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.

Jutlustaja E. Saraoja

Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 4. septembril kell 11 hom. JUMALATEENISTUS ühes Issandasurma mälestamisega. Jutlustavad J. Sepp ja E. Saraoja.

„MEIE ELU"

lugetad, ärge unustage oma sõpradele soovitamast

„MEIE ELU"

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOEMAINU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto. Tel.: 698-7977 või 766-7853

Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.

Õp. O. Gnadenteich

112 Fallingbrook Rd., Scarborough.

VABAÕHUJUMALATEENISTUS on perekond A. Randsalu juures, Simcoe järve kaldal, Oro Line #9, pühapäeval, 4. sept. kell 12 päeval. Pärast jumalateenistust kohvilaud. Istumiseks soovitav toolid kaasa võtta.

Kirikus on järgmine JUMALATEENISTUS pühapäeval, 18. sept. kell 1.30 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

Stone Church,

45 Davenport Rd.

Jutlustaja H. RÜDMIK

P.O. Box 234, Toronto 18.

Tel. 233-5390.

Pühapäeval, 4. septembril kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Mitmed tunnistused, jutlustavad J. Lige ja A. Alfred.

„USUSÕNUMI" RAADIOJUMALATEENISTUSED

iga pühapäeva hommikul kella 9.30 —10.00, lainel CHIC — 790 kc

Raadiojutluse teema pühapäeval, 4. septembril: „Jumala arm".

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

883 Broadview Ave.

Jutl. Kaljo Raid.

10 Lamport Ave., Apt. 307 Toronto 5, Ont. M4W 1S6

Tel. 961-8391

Ch. Kipper — organist

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 4. sept. kell 11 hom. JUMALATEENISTUS. Issanda surma mälestamine. Kõneleb K. Raid. Tshello muusika. Klaveril E. Medri.

Kell 6 õhtul KOOSOLEK.

ÕNNETU SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST ABIKAASAT JA ISA

Herman Aleksander Peterson'i

sünd. 6. aprillil 1913 Saaremaal Muratsi külas Läti talus
surn. 23. augustil 1977 Torontos

Oh võta mind mu Jumal käekõrvale,
et tee mul jõuetumal viiks taevasse,
ei suuda üksi astu ma sammugi,
vaid siruta käed vastu mul alati.

mälestavad valusas leinas

ABIKAASA ja TÜTAR

ARMAST

IRMGARD OLEV'IT

neiuna Jõe

sündinud 17. juulil 1933 Tallinnas
surnud 8. augustil 1977 Tallinnas

leinavad kurbuses

EMA
ABIKAASA lastega
õed INGRID ja HARJETTE
vend HELDUR

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST SÕPRA

HELMI IGNATJEV'I

mälestavad kurbuses

Puhka rahus
Kodumaa mullas!

ALMA TÕNNISSON

perekond WRIGGLESWORTH

ARMAST KAUAAEGSET SÕPRA JA KOLLEEGI

Dr. med. JOHANNES SÕRRA'T

mälestab leinas

AUGUST ERIKSON abikaasaga

Kallist kauaaegset perekonna sõpra ja ristiisa

JOHANNES UNT'I

surnud 24. augustil 1977 Los Angeles'is

mälestavad kurbuses

HELLA MÄGI
TÕNU
REIN ja IRJA
MARJE perekonnaga

Oma armast vilistlast

JOHANNES SÕRRA'T

sünd. 2. oktoobril 1900
surn. 15. augustil 1977 New Yorgis

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

Oma armast vilistlast

KARL E. VIILU'T

sünd. 2. jaanuaril 1902
surn. 18. juulil 1977 New Yorgis

mälestab sügavalt leinates

EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS

Armast vilistlast

dipl. K. S. JOHANNES UNT'I

mälestab

Korp! SAKALA

Kallist vilistlast

agr. OSKAR LÕVI

sündinud 6. märtsil 1892 Põltsamaal
surnud 24. augustil 1977 Montrealis

mälestab leinas

ÜLIÕPILASSELTS LIIVIKA

Kallist kolleegi

agr. OSKAR LÕVI

surnud 24. augustil 1977 Montrealis

mälestab

EESTI AGRONOOMIDE KOONDIS KANADAS

Avaldame sügavat kaastunnet vil! Oskar Nõmme'le tema abikaasa

MARIA

surma puhul

KORPORATSIOON ROTALIA

Meie südamlik kaastunne vil! Oskar Nõmm'ele tema abikaasa

MARIA NÕMM'E

ootamata lahkumise puhul.

Korp! ROTALIA MONTREALI OSAKOND

Kallist,
unustamatut sõpra

OSKAR LÕVI

mälestavad leinas

ERNA ja JAANUS

Igavikku lahkunud armast

OSKAR LÕVI

mälestavad vaikses leinas

EDGAR HEINSOO
WERNER HORN
RICHARD KIVILO
ALFRED ja ERIKA KURLENTS
ALEKSANDER ja MARJU SOOM

LAHKUS OOTAMATULT MINU ARMASTATUD ABIKAASA

HELMI IGNATJEV

sündinud 21. mail 1913
surnud 21. augustil 1977 Tallinnas
maetud Eestis — Pärnamäe kalmistule

Sügavas leinas

ABIKAASA

Armast

HELMI IGNATJEV'I

mälestavad kurbuses

FRED LANGVEE abikaasaga
BORIS LIIDUMÄE abikaasaga
TARMO RAE abikaasaga
HANS SIMM abikaasaga
PAUL URVANDI abikaasaga

---

†

Kallist sõpra ja sugulast

ERVIN JÜRGENSON'I

mälestavad kurbuses

MARET ja KARL
LIIVIA ja KUTT

Armast sõpra

ERVIN JÜRGENSON'I

surnud 24. augustil 1977 Kenmore's N.Y. USA

mälestavad leinas

ALICE ja MANIVALD RANDLA

Armast kaasvil. E.Ü.S. Veljestost

dr.phil. ARNOLD SOOM'I

mälestavad vaikses leinas

TIIU KADAK
SALME LEETMAA-NIILEND
AUGUST MIKS
ARTUR OJASOO
MARIA TORK
abikaasadega

Lahkunud koolivenda ja head sõpra

ALFRED MESCHEN'IT

mälestavad

ERNST ja SALME REIMA

Ootamatult lahkunud armast sõpra

HELMI IGNATJEV'I

mälestab kurbuses

VAIKE NORGAN

Olgu kerge sulle kodumaa muld!

Armast onupoega

ALFRED MESCHIN'IT

mälestavad leinas

VALLY JOHANSON
WALTER ja RAMONA

Kallist ema ja vanaema

MARIA VARKKI'T

tema esimesel surma aastapäeval

mälestavad leinas

MARIA, BOB, ERIKA, ARVI, ANNE ja PAUL

Puhka rahus!

Armast

MARIA NÕMM'E

mälestavad

E. ARRO
H. KARU abikaasaga
H. KUKKUR abikaasaga
O. LEPIK abikaasaga
A. ROMMAN abikaasaga
L. JÄNES abikaasaga

Armast

MARIA NÕMM'E

mälestavad kurbuses

ELLA ja HANS SIMM

Kauaaegset perekonna sõpra

MARIA NÕMM'E

mälestavad sügavas leinas

A. JOMM
E. JOMM abikaasaga
E. MUST lastega

Lahkunud sõpra

OSKAR LÕVI

mälestavad sügavas leinas

ERICH ja MARI ASER
AMANDUS ja ALICE LATTIK

Meie südamlik kaastunne Martha Väli'le tema abikaasa

OSKAR VÄLI

surma puhul

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI PEREEMA ja PERENAISED

Eesti arst valvekorras

3. ja 4. septembril
Dr. A. Peters 766-7611
4. ja 5. septembril
Dr. Sauks 461-0912
10. ja 11. septembril
Dr. R. Vanaselja 921-7777
17. ja 18. septembril
Dr. A. Mae 493-7231
24. ja 25. septembril
Dr. H. Tari 922-3824

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

KORTERID

„EESTI KODUS" üürile anda
2-he MAGAMISTOAGA KORTER
Rene' Boutique 961-3639
või kodus 483-8494

MÜÜGID

„Eesti Koduš" müüa
ÜHE MAGAMISTOAGA (garaashita) KORTER
Sobiv abielupaarile. Kirjad s.l.t. „Korter" all.

KORTERID

Broadview—Fulton rajoonis üürile anda
MÖBLEERITUD 2 TUBA ja KÖÖK
Maitsekalt dekoreeritud ja põrand vaibaga kaetud. Vaikne meessoost isik. Mitte lemmikloomi. Helistada tel. 465-2079.

Danforth—Broadview rajoonis üürile anda suur
MÖBLEERIMATA TUBA ja KÖÖK
Köögis külmutuskapp ja pliit. Omanik lätlane. Helistada tööpäevadel tel. 465-5108.

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepaäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

VEOD

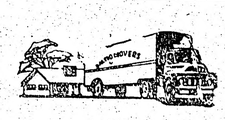

Veod Metro piirides
BALTIC MOVERS
30 Dewson St., Toronto. 534-1403

SUUR VEOK KOLIMISEKS
J. KRULL
Tel. 493-1485, helistada õhtul.

MITMESUGUST

Piano häälestaja ja parandaja
Helistada õhtuti
Mr. K. Ranga, tel. 465-5883

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Murray E. Newbiggging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ☎ 489-8802
(lõunapool Eglintoni)

Müügil mitmesuguseid

★ EHTEASJU,
★ Skandinaavia KINKEESEMEID,
★ HELIPLAATE,
★ RAAMATUID j.m.

„MEIE ELU" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6
(Eesti Majas). Tel. 466-0931

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO
POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES: 376 College St.
319 Danforth Ave.
767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris ..... 484 Queen St. W.
Balint Book Store ..... 246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talitus ..... 858 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen ..... 141 Danforth Ave.
Taara Saun ..... 26 Ladysmith Ave.

THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 S. Algoma St.

SUDBURY
Wolfe's Bookstore ..... 133—135 Durham St. E.

Kirjanik Karl Ristikivi matusetalitus Stokholmi Jakobi kirikus. Sarga juures preester Nikolai Suursööt.

Georg Liideman

IN MEMORIAM

Georg Liideman lahkus 14. aug. 1977 a. vaikselt ja valuta, sama vaikselt kui ta armastas elada.

Lahkunu sündis taluperemehe pojana lasterikkas perekonnas Paikuse vallas Pärnumaal. Lõpetas Pärnu gümnaasiumi ja võttis vabatahtlikuna osa Eesti Vabadussõjast kooliõpilaste Pataljonis. Järgnevalt astus G. Liideman Tallinna Tehnikaülikooli masinaehituse osakonda, millise lõpetas 1923. a. Taluperemehe pojana teadis Georg, et meie põllumajandus vajab mehhaniseerimist ja valis seetõttu oma erialaks põllumajanduse masinad. Et olla põllumajanduse mehhaniseerimise probleemidele lähemal, astus Georg Liideman noore insenerina Eesti Masinatarvitajate Liidu teenistusse. Vajadusest tundma õppida Ameerika Ühendriikide põllumajanduse mehhaniseerimist, viibis lahkunu ühe aasta õppeülesandel USA-s. See oli hästi kasutatud aeg, mis lõi eeldused Georg Liidemani edaspidiseks teenistuskäiguks. Eesti Tarvitajate Keskühisus kutsub G. Liidemani Põllumajanduse osakonna juhatajaks. Kõigi muude tööstuste kõrval oli ETK-l Tallinnas Põllutöömasinate tehas. G. Liidemani ülesandeks jäi uute ideede toomine tööstusse ja tuua põllutöö-masinad ETK suure harukaupluste võrgu kaudu põllumehele ukse ette. See õnnestus ,ehkki see nõudis kümmekond aastat tööd. Asjatundliku ja suure töömehena oli G. Liideman endale juba nime teinud ja järgnevalt valiti ta ETK juhatuse liikmeksdirektoriks, kellele allusid kõik ETK tööstused, ja neid oli palju, sest ETK varustas nii linna- kui ka maarahvast kõige mitmekülgsemate kaupadega.

Armas Georg, Sinu parimad aastad ja suur osa Sinu elutööst kuulub ETK-le, kus Sa töötasid 15 aastat.

Suur põgenemise-aasta 1944 viis Sind koos perekonnaga Rootsi, kus Sa töötasid Lõuna-Rootsi põllutöömasinate tehases oma armsakssaanud erialal. Aastal 1949 asusid Sa Kanadasse koos perekonnaga, kus Sa oma erialal tööd said siinse suurima põllutöömasinate firma Massey-Fergusson'i juures ning kus töötasid kuni puhkuseleminekuni. Vahepealsed aastad elasid Sa vaikselt ja rahulikult, füüsiliselt tervena ja vaimselt erksana oma kodus, tundes rõõmu tööst ja tegevusest aias.

Sind mälestavad sügavas hardumuses armas abikaasa, tütar väimehega ja vend Kanadas, ning õed ja vend kodumaal, sugulased, sõbrad ja Korp! Rotalia, kuhu Sa akadeemiliselt kuulusid.

Puhka rahus, armas Georg!

A. Laaman

Oskar Lõvi

IN MEMORIAM

On ütlemata kurb seista tõsiasja ees — Oskar Lõvi on lahkunud elavate kirjast. Mees, kes kuni oma kõrge vanaduseni nii elavalt, isegi kirglikult süvenes kõigisse elunähtustesse, kes valusalt kaasa elas oma kodumaa traagikale, kes oma innu ja energiaga kehastas nagu igavest noorust. Nüüd, 85-aastasena tuli sellele kõigile lõpp, pikk ja kannatusrikas lõpp.

Sündinud 6. märtsil 1892 Viljandimaal, lõpetas ta 1913. a. Hugo Treffneri gümnaasiumi ja 1917. a. Peterburi ülikooli agronoomina. Töötas seejärele Turkestaanis sõjavarustuse alal kuni opteerumiseni kodumaale 1921. a. Eestis oli ta lühemat aega ametis Põllutööministeeriumis agronoomina, kust aga peagi siirdus Pariisi, et Sorbonni ülikoolis end täiendada keemias ja radioloogias. Pariisis leidis ta hiljem rakendamist Renault lennukitööstuses keemikuna. Naasnuna 1927. a. kodumaale leidis tema töötahteline energia väga laialdase tööpõllu. Nii oli ta Kaali agronoomilise büroo juhataja kuni iseseisvuse lõpuni, mille kõrval oli aga veel juhtivalt tegev paljudes ettevõtetes, nagu O/Ü Lihaeksport, O/Ü Eesti Piim, Võhmuta piiritusvabrik, A/S Saku Õlletehas, jne, Vabariigi valitsuse ülesandel käis korduvalt Moskvas ja Londonis eksportproduktide turustamise asjus. 1944. a. põgenes oma naise ja kolme lapsega Rootsi ning sealt 1950. a. immigratsiooni korras Montreali, kuhu jäi kuni oma surmani, 24. aug. 1977. a.

Kadunud huvitasid peale majanduslike ja agronoomiliste kutsealade veel muusika, kujutav kunst ja eriti kirjandus. Kirjanduslikust kutsumusest johtuski, et ta juba elatunud mehena haaras kätte sule ja hakkas oma vagusid ajama ka kirjanikuna. Temalt ilmusid Jaan Järvalase nime all kolm romaani — „Kolm naist", „Kirikuehitajad" ja „Veretasu", kus ta ilmutab head jutustamisoskust.

Kallis Oskar, sa jätsid meile, leinajaile, suure kaotuse peale vaatamata siiski järele veel palju: mälestuse oma avarast südamest ja hingest, oma muheda sõbralikkuse, oma huumorimeele. Need sinu omapärase isiksuse tunnusmärgid on meile püsivaks ja nauditavaks rikastuseks, eriti sinu seltsikaaslastele Ü/S Liivikast.

J. Ülavere

Vastavalt trükikoja tehnilistele nõuetele palume käsikirjad „Meie Elu" toimetusele saata masinkirjas ja võimalikult varakult enne lehe ilmumist.

MÕTTESÄHVATUSI

Kui ma noor olin, siis arvasin, et poliitikud peavad intelligentsed olema. Nüüd tean, et intelligents vähemalt ei kahjusta poliitikut.

☆

Poliitik mõtleb järgmistele valimistele, riigimees järgmistele generatsioonidele.

☆

Poliitik on ainuke inimene, kes palub ligimist abiks ning esitab talle hiljem arve.

☆

Täieverelist poliitikut võib tunda sellest, et tal on halb mälu oma vigade kohta.

☆

Kunagi ei valetata rohkem kui enne valimisi, sõja ajal ja pärast jahilkäimist.

☆

Valimised on mõnikord kodaniku kättemaks. Valimissedel on paberist pistoda.

☆

Viletsad kandidaadid valitakse heade kodanike poolt, kes valima ei lähe.

☆

Tarberaamatu autoriks on isik, kes on võimeline üheksast raamatust kümnenda kirjutama.

☆

Kirjutamine ridade vahel ei tasu. Honorari makstakse ridade eest.

☆

Kirjanik ja kelner saavad mõlemad 10 protsenti, ehkki esimene on tootja ja teine ainult toote ettekandja.

☆

Harakiri on lääneriikides eelistatud vabaajaharrastus.

☆

Isiklikele kogemustele rajanev ideoloogia on idiootsus.

☆

Kogunud NIHITS

VÕIMLEMISTUNNID

lastele ja teismelistele toimuvad North Yorgis teisipäeviti kl. 4—7.30 õ. Informatsiooniks — Siina Kasekamp (222-5751). Südalinnas reedeti ja laupäeviti (reed. 5—9 õ., laup. 9—3 p.) Informatsiooniks helistada 889-7889. Läänes toimuvad klassid noortele kolmapäeviti kl. 5—8 õ. Informatsiooniks — Heli Kivilaht (537-3618).

KUHU MINNA?

☆ Laup., 3. ja pühap., 4. septembril Virulaste päevad Seedriorul. Avamine kl. 2.30 p.

☆ Laup., 7. sept. laevasõit (Cayuga II) kl. 8 õ.

☆ Reedel, 16. sept. tutvumisõhtu Tartu College'is algusega kl. 8 õ.

☆ Laup., 17. sept. Balti kergejõustiku võistlused algusega kl. 11 h. Northview Heights S.S. staadionil, 550 Finch Ave. W.

NALJAD

Proua Jäneste kadestab armastajapaari pargis naaberpingil.

„Nüüd suudlevad nad juba seitsmendat korda," ütleb ta mehele. „Kas sa ei võiks samuti teha?".

„Kas arvad, et see laseb mind ligi?"

☆

Kaks hullu teevad tuuri jalgratastel. Korraga peatub üks ning laseb tagumisest kummist õhu välja.

„Miks sa kummi tühjaks lasid?" imestab teine.

„Ratta sadul on minu jaoks liiga kõrge."

☆

„Mida teeb shotlane kui ta juuksed välja langevad?

„Ta müüb kohe oma kammi."

☆

„Uskumatu kui ülekohtused on kohtunikud tänapäeval," kurdab kergemeelne Roosi pärast abielulahutust. „Lapsed mõisteti mu mehe juurde, kes pole üleüldse laste isa."

☆

Üks shvaab küsib teiselt:

„Eugen, Kas tahad minuga koos õhtust süüa?"

„Kõige paksema lahkusega."

„Hea küll. Ma tulen siis õhtul sinu poolt läbi."

☆

„Härra Mullikanägu küsib arstilt: „Kui ma loobun joomisest, suitsetamisest ja naistest, kas saan siis sada aastat vanaks?"

„Seda ei saa ma garanteerida. Aga üks on kindel: teie tunnete ennast saja-aastasena."

☆

Noorpaar seisab perekonnaseisuametniku ees. Viimane küsib pidulikult:

„Kas olete selleks sammuks ennast ka ette valmistanud?"

„Ja kuidas veel!" praalib peigmees. „Kakskümmend nuia viina, 24 punelit veini ja neli kasti õlut."

☆

Kääbus õpetab oma lapsi:

„Kui näete tänaval kaabut, siis ärge pange sellele jalaga. Teie isa võib selle all olla."

☆

„Kes mulle alkoholi pakub, see solvab mind," suurustab härra Nabisaba.

„Mida sa teed sel juhul?" küsib naaber.

„Neelan solvamise alla."

☆

Baariomanik palkab pianisti. Ta küsib:

„Kas mängite ka noodist?"

„Nii kaua kui kaine olen, ja. Pärast läheb ka ilma noodita."

☆

„Liide, su mees näeb hallide juustega väga huvitav välja."

„Selle eest võlgneb ta tänu minule."

☆

Shvaabi talumees helistab postkontorisse:

„Saatke mulle uus telefoniraamat. Ma olen vana juba läbi lugenud."

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

Ilmunud

„TRIINU"

sügisnumber. 1977.

Hind $1.25

Müügil ka varem ilmunud „TRIINU" numbreid.

MEIE ELU talituses
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6

Nihits

KÄISIN KUNSTINÄITUSEL

Ma ei võta maali- ja helikunstnikke kuigi tõsiselt. Eriti neid, kes istuvad värviga määritud püksipõhjaga lõuendile, mille müüvad kalli raha eest nendele, kel raha rohkem kui mõistust. Samuti neid, kes kirjutavad kaks rida teksti ja kaheksa nooti ning arvavad, et nad on loonud surematu shlaageri. Ka selle muusika jüngrid ja karvased interpreedid pole kuigi sümpaatne suguharu. Nad võivad äärmisel juhtumil huvi pakkuda nina- ja kurguhaiguste eriarstidele. Samuti nendele, kes teostavad antropoloogilisi uurimisi ning vajavad elavaid tõendeid Darvini teooriale.

Aga hoolimata kõigist eelarvamusest andsin ühel päeval kümme kõva Saksa marka välja ning vajusin ülitähtis nägu peas kunstihoonesse.

„Kunstinäitus on üleval," juhatas pääsmeid müünud näitsik pärast seda kui hakkasin uurima päris kunstikriitiku pilguga poriseid jalajälgi põrandal.

Üleval oli tõesti midagi näha. Juba esimene pilk kinnitas teooriat, et inimeste geniaalsusel on piirid. Idiootsuse suunas seevastu on veel kõik piirid avatud. Eriti võib seda öelda kunstijüngrite kohta.

Kunstigaleriis komistasin kõigepealt heinahunnikule, mis oli kuhjatud põrandale kunstipärases vormis. Selle omaarust kunstiteose kõrval seisis silt: „Vaikelu". Vaikne oli see kuhelik tõepoolest. Kiljatasid ainult sellele komistavad daamid.

Edasi hakkas silma ookriga pritsitud vana saunauks hästi heasti roostetanud hingedega. Uksesse oli roogitud neli kodusepa valmistatud raaspiiki ja naelutatud vana saapatald, tühi kilukarp ja paar pudelikorki. Tolle kunstiaarde nimeks oli „Maailmaruumi veeteede valitsus". Veel seisis märkus: mittemüüdav. Ei tea, kes oleks tahtnud seda prügimäe toodangut osta?

Galerii põrandasse oli puuritud vindla ja õherdiga viis auku. Iga auk oli isesuuruse läbimõõduga. Ühte auku oli pistetud lihtlabane seatammest prunt. Tiitlina oli märgitud: „Sauna taadi läki-läki Põhjanaela otsas". Hind oli 5000 marka. Mõtlesin endamisi, et kuidas üks kunstisõber need augud saab kaasa võtta.

Silmad ahmimas kõrget kunsti igast kandist ma komistasin mingile ebamäärasele kobakale. See oli kombineeritud vanast vankrirattast, raudvoodist ja okastraadist. Kogu see kunstiväärtus oli pesunööriga puntrasse seotud ning kandis nime „Viisaastak Lõunanabal". Okastraat andis sellele teosele veidi mõtet ühenduses tiitliga.

Ühe seina küljes kärssas ning levitas kunstipärast viirukisuitsu vana nahkkasukas. Seda oli pommitatud parajast kaugusest tooreste kanamunadega. Nimena uhkeldas kõrval: „Maailma loomine". Võimalik, et kunstnik oli oma loomingu ajal paraja auru all või narkootika mõju all.

Oli ka skulptuure. Ühes nurgas seisis mehekõrgune kasenott, mille koort oli siit-sealt mingi nüri asjaga toksitud. Noti otsas oli silt pealkirjaga „Kunstniku autoportree". On võimalik, et härra kunstnik sõitis autoga vastu seda puud ning avastas tüvelt kunstipärased jäljed.

Teise skulptuurina hakkas silma mõlkilöödud ahjutoru, mis aeles täies pikkuses nagu siug põrandal ja segas kunstivägede liikumist. Toru küljes oli silt pealkirjaga: „Raudteepileti unenägu". Raudteepiletit ei juhtunud nägema. On väga võimalik, et ta norskas ahjutorus.

Mitte kaugel ahjutorust oli oinasuurune kivimuhkar, mille najal lesis tunamullune jõulukuusk. Kivil kõlgutas oma pesemata päkkasid mingi karvane tüüp. Ta nägi välja nagu paadialune või vanema kursuse üliõpilane. Ta seiras peent publikumi üleolevalt põlglikku pilguga otsekui tahaks öelda, et mida teie ka kunstist teate. Küsisin, et mida see kunstiteos peab kujutama.

„Hiiu eit saare saunas". Vaadake silti!" soovitas kahtlane tüüp.

Tegin vist väga rumala näo pähe, mispeale kunstnik andis mulle oma teose kohta lähema seletuse:

„Kivi sümboliseerib sauna, kus on teatavasti kerisekivid. Vana raagus kuusk kujutab vana naist, kes kaotanud noorpõlves omatud naiseliku taklaazhi."

Jätsin kunstnikuisanda oma totruse otsa põrnitsema ning tegin minekut. Küsisin kassapreililt.

„Kus kohal see kunstinäitus õieti on?"

„Sealt teie just praegu tulite."

„Ma mõtlesin, et käisin prügimäel," ütlesin.

„Kõik puhas kunst," kinnitas näitsik."

„Puhas kunstist, ja," vastasin ja keerasin galeriile selja. Kümnest margast polnud põrmugi kahju. Selle eest nägi mõndagi õpetlikku.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.

Chartered Accountant

Suite 402
725 Don Mills Rd.
Don Mills, Ontario

483-6308
429-4944

TIIBKLAVERID — PIANIINOD
Petrof, Bluthner, Forster, j.t.
Uued ja renoveeritud.
Kitarrid, akordionid ja telsed
MUUSIKARIISTAD
Parandus. Üürimine.

REMENY
house of music Ltd.
553 Queen St. W., Toronto 133, Ont
Tel. 363-1966

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. — „MEIE ELU" tellimishinnad:

Kanadas: 1 a. $22.00, 6 k. $12.00, 3 k. $8.00. USA-sse: 1 a. 23.00, 6 k. $12.50, 3 k. $8.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $26.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. Kiri- ja lennuposti lisa: Kanadas ja USA-s: 1 a. $11.50, 6 k. $5.75. Ülemeremaadesse: 1 a. 23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

SUUSKADE VÄLJAMÜÜK

Lattu jäänud suusakomplektid väga soodsalt
Suusakomplekt (suusad, saapad, mähised, kontsaplekid)

alates $65.–

20—50% HINNAALANDUST riiderestidelt, klaaskaupadelt, roostevaba nugadelt-kahvlitelt-lusikatelt — sortidelt, milliseid enam ei valmistata.

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST

2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 — TELEFON 483-6650

Ärl lahtioleku ajad: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30 ja laup. 9.30—5.30. **Esmaspäeviti suletud.**

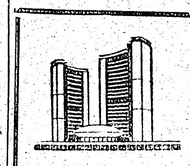

TORONTO LINN

TEADE JÄÄTMETE ÄRAVIIMISE KOHTA

Esmaspäev, 5. september on puhkepäev, sel päeval jäätmete äraviimist ei ole.

Esmaspäevane äraviimine toimub teisipäeval ja teisipäevane kolmapäeval.

Samuti ei ole ajalehtede, suurte majapidamistarvete, külmutuskappide, puuokste j.m. prahi äraviimist 7. septembril 1977. Äraviimine toimub 14 .septembril 1977.

Palutakse jäätmed panna välja õigetel äraviimise päevadel.

R. M. BREMNER
Commissioner of Public Works
City of Toronto